

HLAS NÁRODA

„Vv representujete
ve svobodném světě vlast.
Vlast potřebuje lásku a pomoc.
Buďte svorní!
Jen svorným Bůh požehnává.“

JOSEF KARDINÁL BERAN,
arcibiskup pražský.

(VOICE OF THE NATION)

Tel.: (312) 762-2044

Udržení českého vědomí, řeči
a novin v Americe žádá osobní
oběti a nadšené spolupráce
každého z nás.

Cena: 75 centů

Return Postage guaranteed, Chicago, Ill. 60623

Roč. (Vol.) XIII. — Číslo (No.) 36.

Saturday September 24, 1988 (Sobota 24.9.1988)

KARDINÁL FRANTIŠEK TOMÁŠEK MLUVIL S AMERIČANY O CÍRKVI V ČESKOSLOVENSKU

Kardinál František Tomášek, pražský arcibiskup a český primas udělil nedávno interview Američanovi Jonathanovi Luxnooreovi, dopisovateli náboženského týdeníku „National Catholic Register“. Protože ve východním bloku hned po Albánii a Sovětském svazu má Československo nejvíce opresivní protináboženský režim, musil být ve svých odpovědích velmi opatrný, aby neškodil svému úřadu a katolické církvi v Československu. Proto se budou možná zdát jeho odpovědi našim čtenářům příliš všeobecné a nic nového neříkající. V posledních letech kardinál Tomášek je otevřeným obhájcem lidských a náboženských práv. Jeho náboženská činnost však stále zůstává silně omezena opresivním čs. režimem. Zde předkládáme z anglické předlohy text tohoto interview tak, jak jej přinesl „National Catholic Register“ ze dne 12. června 1988.

Register: V prosinci minulého roku za zimního zasedání Ústředního výboru komunistické strany Miloš Jakeš převzal od Gustáva Husáka úřad generálního tajemníka KSČ. Existují nějaké náznaky budoucích změn ve vztazích mezi církví a státem pod novým vedením komunistické strany?

Kard. Tomášek: Jistě: existují o tom alespoň jakési náznaky; jsou větší naděje, že u nás bude moci být nalezeno řešení některých náboženských problémů. Naše celková přítomná situace však je velmi citlivá a zvláště na poli náboženském; proto musím vážit všechna svá slova velmi opatrně. Zároveň se také vedou jednání mezi Svatou stolicí a delegáty československé vlády; i to si nutně vyžaduje, abych byl re-

zervovaný v tom, co říkám. Nebudu tedy moci dát plnou odpověď na každou Vaši otázku. Register: Jeden z náznaků změny je možná nedávné jmenování nových biskupů pro Prahu a Trnavu. Co dopomohlo k dosažení shody o této věci, a proč to trvalo tak dlouho, než se k tomu dospělo?

Kard. Tomášek: Deset diecézí bylo doposud bez sídelního a náležitě ustanoveného biskupa. Už uplynulo 30 let od doby, kdy byl naposledy jmenován biskup k plnému vykonávání svých diecézních funkcí. Proč? Odpověď je velmi jednoduchá. Čs. státní autority jednaly tak, jako by církev byla státním orgánem. Zapomnělo se na to, že mezi 18 náboženskými společnostmi v Československu měla katolická církev vždycky své vlastní struktury. Hlavou katolické církve je římský papež, který žije a vykonává svůj úřad mimo území čs. státu. Další církevní autority jsou biskupové a nikoliv státní úředníci. Opakuji: čs. státní autority nevěnovaly zpočátku a po dlouhou řadu let náležitou pozornost zvláštní povaze katolické církve. Svým jednáním porušovaly základní povahu církve a stavěly se vůči ní jako ke státní organizaci. Už jsem o tom mluvil několikrát; naposledy jsem se o tom zmínil s velkým důrazem delegaci, kterou sem k nám v dubnu poslal sv. Otec. Na neštěstí však v naší situaci se až dosud nic neměnilo. Vládní autority nechtějí přiznat tuto skutečnost. Ani nejsou připraveny respektovat fakt, že římskokatolická církev je všeobecná a všesvětová a nikoliv jen státní církví. Tohle je základní problém. Proto biskupské stolce zůstaly tak dlouho neobsazeny.

Register: Dnes v Českos-

lovensku mnozí lidé, z různého nezávislého sociálního prostředí, na vás hledí jako na rozhodující postavu a mají zato, že v příštích letech vaše důležitost bude ještě více vzrůstat. Odkud vám přichází taková duševní síla?

Kard. Tomášek: Dám vám velmi jednoduchou odpověď: Mé poslání je takové, jako je poslání každého biskupa.

Register: V poslední době jste napsal dva otevřené dopisy: jeden ministerskému předsedovi Lubomíru Štrougalovi a druhý těm, kteří podepsali a vyslovili se pro hromadnou petici, požadující náboženskou svobodu, mající dnes už více než půl milionu podpisů. Jaký budou mít tyto dopisy podle vašeho očekávání, účinek?

Kard. Tomášek: V této situaci je nutno mluvit otevřeně a přímo - jak státním autoritám tak i katolickému lidu naší země. Čekám na to, jaká bude vládní reakce. Nechtěl jsem pouze informovat ministerského předsedu naší země; chtěl jsem ho zároveň požádat, aby podnikl některé kroky k vyřešení problémů, které jsou nejdůležitější pro život katolického obyvatelstva. Kněží a biskupové katolické církve musejí těmto problémům odpovídat a tak respektovat zájmy lidu; 90 procent zúčastněných jsou katolíci laici a pouze jedno procento jsou kněží. Jako biskup musím pomáhat lidu.

Register: Protestantské společnosti vaší země si ve vašich dopisech všimli jejich silného ekumenického zaměření.

Kard. Tomášek: Ano. Chci posílit ekumenické hnutí a jeho ducha v naší zemi. Toto se však nikterak zvlášť nevztahuje k situaci v Československu. Jako ekumenické hnutí musíme čelit stejným problémům všude jinde na světě.

Register: V Československu jsou dnes také náznaky velké náboženské obrody, zejména u mládeže. Proč k tomu dochází?

Kard. Tomášek: Tato obroda víry - a nejenom pouhé víry,

František kardinál Tomášek,
arcibiskup pražský a primas český.

nýbrž také života z víry - mezi mládeží je charakteristickým zjevem naší doby. Dochází k tomu všude, zejména v těch zemích, kde je nutno pro víru přinášet oběti. Přitažlivost ideálů je zcela normálním rysem v životě mladých lidí. A také svědectví křesťanů ovlivňuje mladé lidi, kteří pátrají po tom, co je opravdové. V zemích jako je naše je skutečně nutno přinášet oběti pro křesťanský život; mládež je připravena po této cestě kráčet a přinášet k tomu žádané oběti. Toto není tak věčné v zemích, kde se každodenní život těší plné svobodě. Register: Jak sám říkáte, k podobnému zjevu dochází i v mnohých jiných zemích. Mladí lidé jsou často zmateni, pokud se týče smyslu víry a jejich projevů. Jakou odpověď by církev na to měla dát?

Kard. Tomášek: V naší zemi církev není schopna pomáhat mladým lidem tak náležitě jak by měla, protože státní autority jí vnucují značná omezení její činnosti. Je například velký roz-

díl mezi životem církve zde u nás a v sousedním Polsku. V Polsku se kněží mohou stýkat s mládeží i mimo kostel, zejména pomocí různých hnutí a organizací. Zde v Československu však žádné takové možnosti neexistují. Kněží nemohou vykonávat takovou činnost, protože by se vystavovali riziku, že budou potrestáni státními autoritami. Je to proto, že úředně kněží jsou omezeni ve své činnosti pouze na vnitřek svého kostela. Samozřejmě, praktická skutečnost a denní realita jsou někdy jiné. Mladí lidé se chtějí shromážďovat ve svých vlastních bytech ke společné modlitbě; kněží pak často k nim přijdou, diskutují a modlí se s nimi. Je to však pro kněze vždycky nebezpečné. Existují zvláštní soudy, které aplikují na činnost tohoto druhu zákonné sankce.

Register: Proč jsou v Československu tak přísná státní opatření?

Kard. Tomášek: Naše situace je v zemích socialistického bloku (Pokračování na str. 12)

Sloupek informací

o náhlém „zrychlení obrátke“ politického vývoje v Polsku, a o dalším vojenském puči marxistů v Burmě.

Lech Walensa se dostal znovu do drtivého soukolí těžkého vyjednávání s polskou komunistickou vládou, která je příkře rozdělena v otázce daného slibu Walensovi ministrem vnitra Kiszczakem o obnovení a uznání svobodné federace pracovních odborů Solidarity.

Varšava. — Dne 16. září skončilo třetí „předběžné“ jednání Lecha Walensy, zástupce zákonem zakázané Solidarity, s polským ministrem vnitra Czesławem Kiszczakem; předtím Walensa s ním jednal 31. srpna a 15. září. Při interview pak vředy proklašoval, že stále trval na tom, aby byla obnovena pracovní unie Solidarity, bez níž nemůže být v Polsku opravdové svobody. Dne 16. září pak bylo rozhodnuto, že v polovině října začnou opravdová jednání o budoucnosti Polska, o pracovních uniích a o tom, zda bude v nějaké formě možno opět dovolit existenci Solidarity. Vláda však dala jasně najevo, že v žádném případě nebude dovolena dřívější existence Solidarity jako nezávislého masového uniového hnutí. Těchto jednání se zúčastní vedle

mluvčích Solidarity a zástupců vlády také katolická církev, vedení komunistických pracovních unií, komunističtí politikové a nezávislé veřejné osobnosti. Někteří přátelé Solidarity se domnívají, že tato zdoluhavá vyjednávání jsou pouze vládní taktickou lstí, jejímž cílem bylo skončení stávek a dělnických nepokojů, které trvaly 20 dnů. Jinak prý tato vyjednávání k ničemu nepovedou. - V Moskvě sovětský tisk však jakoby najednou změnil své dřívější nesmlouvavě zamítavé stanovisko proti Solidaritě. Noviny Izvestia žádaly varšavskou vládu, aby uzavřela se svými kritiky smlouvu kompromisu o tom, jak vyřešit polskou krizi. Noviny Sovietskaja Rosija zase přímo obvinily polské vedení ze špatné správy národního hospodářství a pronesly názor, že vláda gen. Jaruzelskiho možná bude donucena rezignovat. Možná tedy mají pravdu ti, kteří se domnívají, že Jaruzelski sesadí svou vládu a nahradí ji jinou, aby tak lid zapomněl na otázku Solidarity. - V neděli 18. září na pouti dělníků v Czestochově

Walensa ohlásil 50 tisícům poutníků, že Solidarity bude nakonec obnovena a zákonem uznána. Tož, uvidíme!...

Minulou sobotu 17. a v neděli 18. září dostali však polští komunisté opravdu politickou horečku a kolečka jejich vyschlého hospodářského systému se rozvzrala na plné obrátky. Urychleně se sešli k dvěma mimořádným jednáním a přeli se o to, má-li se obnovit jednání o legalizaci svobodných odborů Solidarity či ne. Sešel se i celý výbor Ústředního výboru strany a nakonec i celé vládnoucí politbyro. Rozpory mezi těmi, kteří jsou k vyjednávání nakloněni a jejich odpůrci byly tak halasné, že dosavadní mluvčí vlády s Walensou mu vyslovil obavu, že jeho vlastní ochota k uznání Solidarity mu možná „podrazí nohy“. Nakonec došly věci ve Varšavě tak daleko, že nynější předseda polské vlády Zbigniew Messner, rodák ze Slezska, podal svou demisi a všech jejich devatenáct ministrů odstoupilo s ním.

Papež a polští biskupové znovu zaujali pevné stanovisko proti polské státní správě, ve prospěch pracujících a k podpoře vládního uznání Solidarity.

Vatikán. — Vatikánský tisk uveřejnil slova sv. Otce, pronesená u příležitosti polského svátku Panny Marie Czestochovské, jakož i prohlášení polských biskupů, učiněné při téže příležitosti dne 26. srpna. Sv. Otec kritisoval vládu jediné, tj. komunistické strany v Polsku a řekl: „Ve státě jedna skupina lidí nebo jedna politická strana nemůže mít svrchovanost na úkor veškerého lidu a jeho práv.“ - Dále žádal, aby „Polsko si mohlo samo řešit své problémy bez vnějších zásahů... Jako společnost si přejeme žít sami, řídit svůj život sami, vyvíjet se a nekráčet zpět po cestě sociálního ustrnutí.“

Polští biskupové jednali ve svém prohlášení o současných nepokojích polských dělníků. Žádali vládu, aby „učinila konec záměrnému pokrytectví a dovolila pluralismus pracovních unií.“ Dále ještě řekli: „Stávky jsou příznaky nemoci, která se v Polsku zhoršovala dlouhá léta... Hlavním důvodem současné sociálně - politické krize je porušování práv a důstojnosti lidské práce. Porušování těchto práv škodí celému národu a ohrožuje státní bezpečnost... Je nutno hledat cesty, jak uskutečnit pluralismus pracovních unií a svobodné sdružování... Je nutno svěřit státní záležitosti schopným lidem.“ - Biskupové také vyc-

hvalili utvoření Solidarity v r. 1980 jako prvního nezávislého odborového hnutí v sovětském bloku, které slibovalo větší lidovou účast na ekonomickém a politickém rozhodování. (Proto mají komunisté v Československu takový strach z katolické podpisové akce o 31 bodech.)

V Burmě se v třetím vládním převratu ujali vládních otěží marxističtí vojáci.

Rangoon. — Dne 11. září socialistický parlament Burmy prohlásil, že prý v době od 26. října do 10. prosince budou v zemi zorganizovány volby, kterých se zúčastní více politických stran, a že výsledek těchto voleb schválí. Oposice však s tímto prohlášením nebyla spokojena. Dne 12. září studenti rozdávali na ulicích hlavního města Rangoonu letáky, ve kterých se tvrdilo, že prý důstojníci letectva a námořnictva žádali rezignaci vlády, a že armáda je blízka vzbouření. Vláda však ihned rozhlasem varovala, že bude zastřelen každý kdo bude přistizen při rozdávání letáků. Armáda prý nechce dále trpět tyto lži. V týž den tři hlavní vůdci oposice ve svém prohlášení žádali, aby vláda rezignovala, a to ještě před vypsáním voleb. V příštích dnech potom asi půl milionu lidí demonstrovalo na ulicích Rangoonu, žádalo rezignaci vlády a utvoření nové prozatímní vlády. Několik set dalších vojáků, celá policie Rangoonu a mnozí vládní zaměstnanci se přidali k demonstrantům. Dne 16. září pak socialistická vláda Burmy ohlásila, že napříště armáda i vládní úředníci, policie a jiní vládní zaměstnanci „budou odloučeni od vládnoucí socialistické strany“, to je, že už nebudou povinné jejími členy, jako tomu bylo dosud. Dále opětovala prohlášení, že v příštích třech měsících budou uspořádány volby, jichž se zúčastní více politických stran. Vládní zaměstnanci, kteří stáv-

kují a účastní se demonstrací, se mají vrátit ihned do své práce, jinak prý bude proti nim přísně zakročeno. - Političtí pozorovatelé a cizí diplomaté v Rangoonu říkají, že dosud není jasné, zda vláda opravdu chce rezignovat a pouze hledá cestu, jak odejít se zachováním fasády počestnosti, či zda to je všechno pouze trik. V neděli 18. září se potvrdila správnost té druhé domněnky. Armádní generálové, věrní dosavadní totalitní socialistické vládě, provedli vojenský převrat a dali rozkaz střílet do demonstrantů. V pondělí 19. září byli zastřeleni dva demonstranti v blízkosti US velvyslanectví a dva budhističtí mniši byli postřeleni v blízkosti pagody „Sule“. - Hlavním původcem tohoto vojenského převratu je údajně 59letý Saw Maung, šéf vojenského štábu a v červenci prezidentem Sein Lwinem jmenovaný ministr obrany a policie. K objasnění celé situace v Burmě, sousedící s Thajskem, resumujeme: Burma má dnes 38 milionů obyvatel, je bohatá na přírodní zdroje, ale 26letá diktatura marxisty Ne Win-a ji přivedla na mizinu a politicky isolovala. Letošního 23. července diktátor Ne Win nečekaně resignoval v naději, že utiší studentské bouře. Na jeho místo nastoupil Sein Lwin, slíbil národu referendum o možnosti vzniku opozičních stran, ale když demonstrace v ulicích se neutišily, nařídil vojenský záměr a stovky demonstrantů byly postřeleny. Přesto se nepokoje v celé zemi rozrostly a 12. srpna Sein Lwin odstoupil. Jeho nástupcem se stal Maung Maung, starý advokát, který vystudoval v USA na universitě Yale, ale je jen nastrčenou loutkou vedení socialistické strany Burmy, která si chce křečovitě udržet svou totalitní moc v zemi.

V neděli 18. září se chopil tedy této moci armádní šef Saw Maung, který byl za všech okolností vždy věrným nohsledem jak prvnímu diktátoru socialistické Burmy Ne Winovi tak jeho

HLAS NÁRODA (VOICE OF THE NATION)

(USPS 291-62000)

Týdeník, věnovaný zájmům amerických Čechů, čs. exilu
a potřebám našich drahých doma
BOHU, CÍRKVI, NÁRODU

VYDÁVÁ KAŽDOU SOBOTU:
„VELEHRAD“, ČESKOAMERICKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO
PUBLISHED EVERY SATURDAY BY:
CZECH-AMERICAN HERITAGE CENTER, INC.
2340 So. 61st CICERO, IL. 60650
Telefon: 656-1050

EDITOR - RIDÍ: Father VOJTĚCH VÍT, O.S.B.
s redakčním kruhem

POSTMASTER: Send address changes to:
HLAS NÁRODA, 2340 So. 61st Ave. Cicero, IL. 60650

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, IL.

Subscription prices: Roční předplatné:

BY MAIL: In US per year \$30

To Canada per year US \$33

Overseas per year \$35

BY AIR MAIL: \$30 + AIR STAMPS

Právní poradce a zástupce: Henry T. SYNEK
111 West Washington Str. Suite 1360, Chicago, Ill. 60602
(312) 263-6060

Redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit,
aniž by tím byl změněn jejich původní obsah.

September 24, 1988 — Vol. XIII. No. 36.

DISCOVERY TRAVEL, INC.

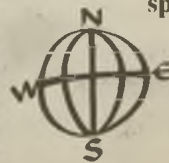
641 S. La Grange Rd.

LA GRANGE, IL 60525

Pozvání příbuzných z Československa rychle-
spolehlivě-bez poplatku, letenky za nejnižší ceny.

Všechny doklady vystavené naší kanceláří
jsou notářsky ověřené.

Zařídíme pasy, víza, rezervace
hotelů, aut, pojištění, překlady

Pro bližší informace a tiskoviny volejte:
LIBBY BUCEK ☎ (312) 482-8515 kancelář
☎ (312) 354-7707 večer domů

krátkodobému nástupci Sein Lwinovi. O posledním - ani ne čtyřtydenním prezidentu Maung Maungovi se Saw Maung nyní při převzetí moci ani nezmínil, jen v neděli 19. září na radiu prohlásil, že pro dobro všech obyvatel Burmy se ujímá vlády s 19 členným vojenským poradním sborem, jehož je předsedou. Tuto svoji vojenskou juntou nazval „Organizace pro záchranu zákonitosti a výstavby státu,” zrušil všechna ministerstva, prohlásil stanné právo v celé zemi, noční uzavírací hodinu, přísný zákaz veškerých shromáždění - (do více než pěti lidí mohou vojáci po neuposlechnutí rozkazu k rozchodu hned střílet) - a svým náměstkem jmenoval starého, tvrdého armádního generála Than Shwe, známého všem západním diplomatům v Rangoonu už z doby Ne Winovy diktatury jako fanatického zastánce burmského socialismu a naprosto poslušného bezškrupulního vykonavatele rozkazů diktátora Ne Wina.

Nový diktátor Saw Maung rozkázal zároveň všem stávajícím státním zaměstnancům okamžitý návrat do práce pod trestem ztráty zaměstnání a policejního vyšetřování. Pozorovatelé v Thajsku mají zato, že Saw Maung se rozhodl k tomuto státnímu puči hned po prohlášení srpnového presidenta Maung Maunga, že napříště mohou zastávat vládní administrativní a vojenské funkce i nečlenové socialistické strany Burmy - což by znamenalo i nemarxisté! A to si nemohou dovolit jak komunisté tak i burmští „socialisté”, chtějí-li zůstat u moci. Dnes zatím nikdo nemůže předvídat, jaký bude další vývoj událostí v Burmě.

Augustin Navrátil znovu prohlášen čs. soudem za blázna

Praha. — Soud města Kroměříže na Moravě ve svém rozsudku z 13. září prohlásil 59letého železničního elektrikáře, dnes už v celém světě známého Augustina Navrátila, autora petice o 31 bodech, žádající náboženskou svobodu v Československu - (pro kterou získal přes půl milionu podpisů, a kterou plně schválil kardinál František Tomášek) - za mentálně uchylného člověka, který má být poslán znovu do blázince. Dva švýcarští psychiatři jej sice předtím shledali být mentálně plně normálním, avšak soud jejich nález zamítl. Navrátil podal proti tomuto rozsudku odvolání a zatím mu je dovoleno dále pracovat. Komunistický soud svým rozsudkem dal jasně najevo, že požadovat opravdovou náboženskou svobodu v komunistické zemi je bláznovství, a že tedy Gorbačovova gласnost není nic jiného než klam a podvod. I v SSSR Nejvyšší soud ruské federace odhlasoval a uzákonil už 29. července nový zákon proti nedovoleným demonstracím a jejich organizátorům, na základě kterého pak bylo 21. srpna zatčeno sto demonstrantů, kteří se pokusili vyjádřit svůj nesouhlas s vojenskou invazí a okupací Československa z r. 1968. Dva členové protizákonně nově utvořené politické strany „Demokratická jednota”, která by se chtěla rozrůst na skutečnou opozici proti komunistické straně SSSR, byli navíc odsouzeni na 15 dní tvrdého žaláře. A Gorbačov k tomu nesměl říci ani „popel”.

Brežněvův rodinný klan zbaven všech privilegií

Děti a bratr bývalého prvního muže SSSR Leonida Brežněva byli zbaveni zvláštních penzí a jiných privilegií. Koncem července o tom informoval na stránkách ústředního tiskového orgánu strany Pravda, ministr sociální péče ruské federace Viktor Kuznačov. Napsal, že zvláštní důchody byly odebrány Brežněvovým dětem Galině a Juriji, Brežněvovu bratru Jakobovi a otci manžela Brežněvovy dcery, Juriji Čurbanovi. „Nebyli zbaveni jakéhokoliv důchodu,” zdůraznil ministr, „pouze nezasloužených příplatků k němu a různých jiných privilegií. Nyní budou pobírat důchod v souladu se skutečným zaměstnáním, které před tím zastávali.”

Ministr neprozradil výši těchto důchodů. Západní pozorovatelé sovětské scény hodnotí toto nové opatření jako součást kampaně proti korupci, vzniklé v SSSR za Brežněvovy éry. Brežněv je obviňován z toho, že způsobil ekonomickou a sociální stagnaci. Jeho zeť Jurij Čurbanov se už v srpnu zodpovídal před soudem za to, že bral úplatky v době, kdy byl náměstkem sovětského ministra vnitra. Brežněvův tajemník Genadij Borovin byl za úplatky letos v lednu odsouzen k devítiletému vězení.

ÚSTŘEDNA MORA VSKÝCH SPOLKŮ & NÁRODOPISNÝ KROUŽEK srdečně zvou

na
49. MORA VSKÝ DEN
V NEDĚLI 25. ZÁŘÍ 1988
v Union Hall - Countryside, IL.
6200 W. Joliet Rd.

V 10 hod. dopoledne bude sloužena mše sv. ve stejném místě Union Hall Msgr. Esterkou a našim zdejším misionářem Otcem Vojtěchem Vitem O.S.B. s českým kázáním.

Bohatý národopisný program zpěvů, tanců a moravských zvyků v původních moravských krojích započne přesně ve 2 hod. odpoledne.

V programu vystoupí též hosté, taneční skupina z Milwaukee. Při programu a pak k tanci bude vyhrávat „Veselá kapela” George Píchy.

Kuchyně bude zásobena dobrým českým jídlem.
Vstupné je \$10.00 za osobu.

V sobotu 24. září bude v Sokole Berwyn,
6445 W. 27th Place, Berwyn, IL.
„Večer na uvítání hostů”
Hudba G. Píchy.

DEN ČESKÝCH KATOLÍKŮ

TRADIČNÍ NÁRODNÍ NÁBOŽENSKÁ SLAVNOST
Pod záštitou chicagského distriktního svazu českých katolíků

V NEDĚLI 2. ŘÍJNA 1988

v Besedním domě farnosti Panny Marie Svatohorské
2416 So. 61st Ave., Cicero, IL.

od 1:30 P.M. - Obědy domácí české kuchyně, otevřený bar,
výborné domácí pečivo, káva.

3:00 P.M. - Národní, kulturní program
Vystoupení: „Besídky” Národopisného kroužku ÚMS
Děti a mládeže Moravské kulturní společnosti
Děti ze sobotní doplňovací české katolické školy
Josefa kardinála Berana.

Slavnostní řečník: Dr. Edward Dvořák, předseda místní odbočky SVU.

Po programu tanec a přátelská zábava
Hraje hudba Jim Drnka

DAR \$3.00

Parkoviště za kostelem Panny Marie Svatohorské

PRAGUE SAUSAGE & DELICATESSEN

- HOME MADE SAUSAGES
- FROZEN FOODS
- HICKORY SMOKED MEATS
- FRESH POULTRY
- ČERSTVÉ DOMÁCÍ UZENINY
- IMPORTOVANÉ LAHŮDKY

6312 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILLINOIS 60402

☎ (312) 795-0250 Rádi vás obslouží a na vaši návštěvu se těší
MARY & STANLEY DYNIA

Kašpárkovo loutkové divadlo.

v sobotu 24. září 1988
ve 4 hod. odpoledne
v „novém” Velehradě
2340 So. 61st AVE., Cicero, IL.

Má poklonka, nazdárek,
klaní se vám Kašpárek!!

DOBA "BĚHEM ROKU"

26. NEDELE "BĚHEM ROKU"

VSTUPNÍ MODLITBA: Bože, svou všemohoucnost dokazuješ nejvíce tím, — že jsi slitovný a milosrdný. — Prosíme tě: Zahruň nás milostí, — ať se naše touha po tom, co slibuješ, — naplní blažeností věčnou. — Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a Boha, který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a králuje po všechny věky věků.

1. ČTENÍ ZE ČTVRTÉ KNIHY MOJŽÍŠOVY (Nm 11, 25-29)

Hospodin sestoupil v oblaku a mluvil k Mojžíšovi; vzal z ducha, který spočíval na něm, a dal jej sedmdesáti mužům starcům. Když na nich duch spočinul, dostali se do prorockého vytržení, ale později se to už nestalo. Dva muži z nich zůstali v táboře, jmenovali se Eldad a Medad. I na nich spočinul duch a oni byli mezi těmi, kdo byli písemně určeni. Nevěšili však do stánku úmluvy a dali se do prorokování v táboře.

Tu přiběhl jeden chlapec a oznámil Mojžíšovi: "Eldad a Medad prorokují v táboře." Jozue, syn Nunův, služebník Mojžíšův od mládí, řekl: "Pane můj, Mojžíši, zabraň jim v tom!" Mojžíš mu odpověděl: "To tak žárlíš pro mne? Kéž by Hospodin udělal z celého národa proroky, kéž by dal Hospodin spočinout svému duchu na nich!"

2. ČTENÍ Z LISTU SVATÉHO APOŠTOLA JAKUBA (Jak 5, 1-6)

Nuže tedy, vy boháčů: rozplačte se a naříkejte nad strastmi, které na vás přitrhnu. Vaše bohaté zásoby hnijí a vaše štátstvo rozežirají moli. Vaše zlato a stříbro rezaví, a ten rez bude svědčit proti vám a stráví tělo jako oheň. Hromadili jste si majetek ještě i tyto poslední dny.

Hle, mzda, o kterou jste ošidili sekače, kteří vám položili pole, ta mzda křičí a křik vašich ženců pronikl k sluchu Pána zástupů. Na zemi jste hýřili a oddávali se rozkošim, krmili jste se ještě i tehdy, když už už nastávala řež. Odsoudili jste a připravili o život spravedlivého — vůbec se vám nebránil.

SLOVA SVATÉHO EVANGELIA PODLE MARKA (Mk 9, 38-43. 45. 47-48)

Jan řekl Ježíšovi: "Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém jménu vyhání demony, ale s námi nechodil; i bránil jame mu, protože s námi nechodil."

Ježíš však řekl: "Nebráňte mu! Žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned tak zlořčit. Kdo není proti vám, je pro vás."

Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu.

Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, lépe by mu bylo, kdyby mu dali na krk mlynářský kámen a hodili ho do moře.

Svádí-li tě k hříchu tvá ruka, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačen, než abys šel s oběma rukama do pekla, do ohně neuhasitelného. A svádí-li tě k hříchu noha, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života chromý, než abys byl s oběma nohama urvřen do pekla. A jestliže tě svádí k hříchu oko, vyloupni je; lépe je pro tebe, vejdeš-li do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla, kde 'jejich červ neumírá a oheň nehasne'."

LEKÁRENSKÝ TELEFON: DOMÁCÍ TELEFON:
☎ 484-0106 / 749-0281

Poslání léků vašim příbuzným či kamkoliv
rychle a bezpečně vyřídí

HOLEČEK PHARMACY

PH. MR. VLADIMÍR HOLEČEK, R.PH.

NAPROTÍ BERWYNSKÉ RADNICI

6705 West 26th STREET, BERWYN, Illinois 60402

Otec Jiří Novotný S.J.

26. neděle v mezidobí

26. září 1988

1. čtení: Num., 11, 25-28
Vzal z jeho ducha a dal
sedmdesáti starcům

Na poušti byli Israelité rozpoloženi táborem ve stanech a za rejdní dětí, hovorů žen a rozšafné práce mužů, kteří opravovali stany a různé domácí náčiní. Mojžíš spravoval a soudil svůj lid, protože právě v době nečinnosti bývá nejvíce nesvárů mezi domácími. Do takového prostředí musíme umístit náš úryvek z Numeri, čtvrté knihy Mojžíšovy. Nemůže nám uniknout kontrast tohoto denního kolotání s bezprostředním stykem, kterým Bůh Mojžíše skoro každodenně ctil. Duch Boží na něm spočíval stále, ne jen na okamžik, jak spočine na druhých. Lidé se tomu již nijak nedivili a šli si za svou denní prací.

Ale lid rostl a tím také starost Mojžíšova. A tu mu Bůh navrhl, aby si vyvolil 70 starších, kteří by mu při správě národa a při souzení pomáhali. Mojžíš si je tedy vybral a pozval, aby se ukázali Hospodinu před stánkem úmluvy. Tam na ně v tom okamžiku a pro ten okamžik sestoupil Duch Boží, aby bylo všem lidem zřejmé, že Mojžíš jedná podle přání Hospodina, a že od něho i oni, jako Mojžíš před tím, dostávají svou pravomoc nad lidem.

A tu se stalo něco neočekávaného. Dva určení, Eldad a Madad, se nedostavili. Považovali se snad za nedůstojné, byli nedbalí nebo měli nějakou neodkladnou povinnost ve stanu. Kdo ví. Příčina musela být vážná, protože je nakonec Mojžíš omluvil.

Méně shovívavé bylo mládí. Mojžíšův učedník Josue, který se pak měl stát jeho nástupcem a měl odvést národ do země zaslíbené, okamžitě zaprotestoval a vyžadoval, aby jim Mojžíš zakázal prorokovat ve stanech

místo před stanem úmluvy, potom co na ně sestoupil Duch Hospodinův. Moudrý Mojžíš nezávidí: kéž by celý národ prorokoval.

2. čtení: Jak., 5, 1-6
„Bohatci,
plačte a naříkejte!”

Učedník jde mnohdy dále než jeho Mistr. Pán řekl: Blahoslavení chudí duchem a bída vám bohatým, protože jste našli své utěšení. Svatý Jakub tu situaci dramatisuje, plačte a naříkejte. Má na mysli velký rozdíl mezi statky pozemskými a nebeskými, hmotnými a duchovními. A i když zlato a stříbro nerezaví, jak on to tvrdí, jen stříbro občas zčerná, starosti s bohatstvím sžírají duchovního člověka tak, že se jim nevyrovnej ty výhody, které zlato poskytuje, protože tím trpí jeho intimní společenství s Bohem.

Tvrdí-li Jakub, že rez stravuje tělo jako ohněm, myslí přitom jistě na starosti a strach, který bohatý o svůj majetek má. Ten mnohdy plaší spánek. Starosti působí nervositu. Člověk je celý nespůj.

Kromě toho Jakub správně předpokládá, že v mnoha případech to bohatství se získává na úkor druhých, hromadí se na jejich mozolech, za práci špatně odměňovanou, konanou chudými, kteří nemají možnosti se hájit proti nespravedlnosti.

Před lidmi to může projít, ale před Bohem se nic neutají, a ta odňatá mzda křičí a proniká do uší Božích, jako kdysi krev Abelova anebo naříkání Israelitů nad těžkou robotou v Egyptě. Bohatí snadno zavírají oči před bídou, co je obklopuje a hoví si ve svém přepychu a přebytku, jak to dělal ten bohatý v podobenství o Lazarovi. A když náhodou přece jen něco zahlédnou, snadno přesvědčí samy sebe, že se jich to netýká. Kdo v tom může vidět spravedlnost? Není v tom krvavé bezpráví, i když nepřímé, a to tím horší, že se děje někomu, kdo je naprosto bezbranný, i když mu jde o život?

Evangelium: Mk, 9, 38-43, 45, 47-48

„Kdo není proti vám je s vámi”
Kristus Pán jako Mojžíš měl své věrné, kteří ho obklopovali a následovali všude, kudy chodil. I v jeho případech se stalo, jako za časů Mojžíšových, že kdosi jeho jménem vymítal zlé duchy, aniž by se k němu veřejně hlásil, abychom tak řekli, za jeho zády. A ani Kristus Pán jako Mojžíš se neudivuje ani nepohoršuje.

Jedná se ovšem o případ důležitější. Zlý duch se nepoddá než moci Boží. Skutky apoštolské nám vypravují případ synů Sévových, kteří se odvážili vymítat zlé duchy „jménem Ježíše, kterého káže Pavel” a zle pochodili. Duch se na ně vrhl a tak je zřídil, že byli rádi, když zachránili holý život.

Neptejme se, jak ten exorcista z evangelia ty zlé duchy vymítal, jen se obdivujeme velikorysosti Páně. Jistě musel o jeho činnosti jedním nebo druhým způsobem vědět a dokonce mu udělal tu moc. Kdysi se ho dotkla krvotoká žena a on okamžitě cítil sílu, která z něho vycházela, aby ji uzdravila. Ostatně tvrdil také, že má jiné ovce, které nejsou z toho jednoho známého ovčince.

Proto Kristus Pán toho nepovolného exorcistu brání. Kdo není proti vám, je s vámi. Má totiž jistě posláni Boží, i když vy sami o tom nevíte. Mnohdy lidé, aktivně angažovaní v církevní práci, se dívají nevraživě na jiné, kteří pracují na podobném poli působnosti, možná lépe než oni, ale ne s nimi, ani podle pravidel, která jim byla určena.

Může být mnoho případů, ve kterých se člověk nemůže stát přímým následovníkem Pána, a když takový podá jen číši vody těm, kdo jsou Kristovi, neztratí tím svou odměnu.

A co říci o pohoršení učedníků? Kristus Pán to tam rozvádí. Pohoršení maličkých bude přísně potrestáno. Vždyť oni se spoléhají spíše na příklad dospělých nebo vážených. Svádí-li je kdo ke zlému, může se mu za to dostat chvály?

Ty další obrázky o vyloupení oka a o useknutí ruky nutno brát symbolicky. V dějinách křesťanské zbožnosti o žádném takovém případě nečteme, a děly se tehdy věci skutečně podivné, hodné obdivu, ale ne následování. Admiranda, sed non imitanda, říkají staří. Chce se tím říci, že i kdyby ti ten, kdo dává pohoršení, byl bližší než tvé oko, anebo potřebnější než ruka, varuj se jeho společnosti. Do království nebeského se dostaneš bez jeho pomoci a spíš proto, že se ho vzdálíš.

MEALMAKERS

6714 W. Cermak Berwyn

“Only Mama Cooks Better”

Fully Cooked Meals

We Cater To Parties

- Dumplings
- Sausages
- Roast Duck
- Bakery Goods
- Roast Pork
- Jaternice
- Breaded Pork Tenderloin
- Beef With Speciality Gravies
- And Lots More Fine Foods

10% Off Any Purchase With This Coupon

Delivery Service 484-2711 Why Cook? Call Us

VŠEOBECNÝ ÚMYSL NA ZÁŘÍ 1988: ZA NEZAMĚSTNANÉ

Každý sociální a hospodářský systém má své přednosti a nedostatky. Ve společnosti volné soutěže obchodu a práce se stává, že nevyhovující podniky se musí zavřít a tím mnozí pracovníci a dělníci ztratí zaměstnání. A tato nezaměstnanost dosahuje v naší době rozměrů dříve neznámých.

Práce šlechtí člověka a člověk je stvořen k práci jako pták k letu nebo kůň k tahu. Proto postavení nezaměstnaných není právě záviděníhodné, zvláště když se mají starat o rodinu.

Vmysleme se do situace dělníka, který nemá žádné odborné přípravy a který je zvyklý na jeden druh práce. Tomu je těžko se zařadit do výroby jiné, zvláště když má určitý věk. Stejně je tomu s lidmi vysoce specializovanými. I těm je každá změna velmi obtížná, když se vůbec nějaké nové zaměstnání najde. Ještě hůř je na tom intelektuál, který během mnoha let studoval a po získání diplomu zjistí, že všechna jeho námaha byla nakonec marná, protože nenachází zaměstnání, ve kterém by své vědomosti mohl uplatnit.

Trojí stesk doléhá na takového nezaměstnaného, jeden osobní, druhý rodinný, třetí společenský. Osobně se cítí poníženy, že jeho schopnosti jsou nevyužity. Mnohdy neví, co dělat se svým časem. V rodině nemá toho zadostiučinění, že jí živí on a ne nějaká sociální péče. Ve společnosti se cítí osobně neužitečný, protože pro ni nemůže nic dělat; a také ostatní naň tak hledí. Tím ztrácí úctu u druhých, jaké si každý z nás přeje, a důvěru v sama sebe.

Naše modlitby mají směřovat k tomu, aby se počet nezaměstnaných zmenšil a aby ti, kdo jsou tak postiženi, se dovedli jednak se svým postavením důstojným způsobem vyrovnat a pak aby ve svém prostředí našli příslušného pochopení.

MISIJNÍ ÚMYSL NA ZÁŘÍ 1988:

Aby příprava 500. výročí evangelisace Latinské Ameriky vedla k novému nadšení v misijní práci

Ve srovnání s jinými světadily, Jižní Amerika má největší počet katolíků, kteří mluví buď španělsky nebo portugalsky. Pět set let není v šíření křesťanství doba dlouhá. Středozemí bylo křesťanské od samého počátku naší éry a jednotlivé národy severní Evropy, jeden po druhém, slaví již případná tisíciletí svého pokřesťanění.

Dějiny misijní činnosti v Jižní Americe, jež běžely současně s konkvistou těch zemí, nebyly mnohdy právě nejslavnější a nejspravedlivější, ale musí se přiznat, že misionáři na rozdíl od konkvistátorů dělali skutečně dílo Boží. Film „Mission“, který proběhl nedávno v našich kinech, o tom výmluvně svědčí.

Zbožnost španělských křesťanů, která se dostala do Jižní Afriky, vyniká zvláštní horlivostí a ta se na jihoamerickém kontinentě nezapře. Je známo, že právě tam se cítí velký nedostatek kněží, jeden bývá na 10.000 věřících. A tu si lidé pořádají časté a pravidelné pobožnosti po domech, vedené obyčejně matkou rodiny. Mnohdy se jim přitom vyčítají i pověřivé výstřelky. Ale těm se nevyhne žádná zanícená horlivost, když postará opravdového vedení.

Spíše bychom se měli ptát, odkud tato spontánní zbožnost pochází. Jistě má co dělat s charakteristikou rasy, která se ráda a rychle nadchne. Kromě toho lidé chudí, a těch je tam většina, si hledají posilu ve své situaci. Ale velkou zásluhu na tom měli jistě i původní misionáři, kteří pracovali za těžkých, nám dnes nepředstavitelných podmínek. Museli se prodírat pralesy, učit se neznámým jazykům a mnohdy platili svou horlivost životem, následkem útrap, smrtelných nemocí anebo nepochopením domorodého obyvatelstva.

Tento zářný příklad nám připomíná, že ještě velká většina obyvatelstva Země, křesťanské náboženství nezná, anebo je zná nedostatečně. Misijní úsilí církve dosud neskončilo a náš úmysl nám zdůrazňuje, že nemá ochabovat. Máme je podporovat svými modlitbami, když nám není dáno zařadit se do misionářské práce samé.

Sověti poslali k Marsu dvě sondy; jedna však přestala fungovat

Dne 7. července Sověti vyslali ze svého „kosmodromu“ Baikanur v Kazachstanu k planetě Mars sondu „Phobos I“ a 12. července vyslali tamtéž ještě velmi podobnou sondu „Phobos II.“ Tyto sondy měly obě po proběhnutí dráhy, dlouhé 110 milionů mil, dospět v lednu 1989 k planetě Mars. Kromě SSSR se tohoto projektu zúčastnili ještě vědci 12 jiných zemí, včetně USA, Západního Německa, Francie a Československa a také vědci Evropského vesmírového úřadu. Velmi zdokonalené přístroje v sondách měly po 3 měsíce studovat povrch Marsu kvůli zhotovení podrobnější mapy povrchu této planety a kvůli důkladnějšímu poznání charakteristik půdy planety Marsu a tamního klimatu. Toto měl být význačný krok k pozdějšímu poslání na Mars vesmírové lodice s lidskou posádkou. V dubnu 1989 pak obě sondy měly dospět k měsíci Marsu jménem Phobos, jehož průměr měří pouze 17 mil a prostudovat důkladně složení jeho povrchu. Toto může být významné pro poznání vzdáleného původu naší sluneční soustavy. Má se totiž zato, že Phobos je asteroid, zachycený přitažlivostí Marsu. Nakonec obě sondy ještě měly studovat slunce. Celá ta mise má trvat 460 dnů. Před několika dny však Moskva oznámila, že v noci z 29. na 30. srpna v důsledku nesprávného manévru ze sovětského kontrolního ústředí u Moskvy sonda Phobos I ztratila svou elektrickou energii a nadobro přestala fungovat. V důsledku tohoto chybného manévru totiž sluneční člunek sondy byl odvrácen od slunce, přestal dodávat sondě elektrinu a přístroje v ní přítomné zamrzly.

Dosud neexistuje žádná možnost napravit tento omyl ze země. Tím také vzalo za své plánované společné sovětsko-americké studování slunečního záření pomocí přístrojů v této sondě umístěných. - Druhá sonda Phobos II však dále funguje normálně. Sovětští a američtí vědci se prý vynasnaží, aby aspoň tato sonda splnila své poslání až do konce. Její přístroje jsou téměř ve všem podobné přístrojům první sondy. Mimo to tato sonda ještě obsahuje zvláštní přístroje, připravené péčí Chicagské university, pro chemickou analýzu půdy měsíce Phobos.

Mezi vědci se už mluví o zhotovení vesmírové lodice, která by dopravila lidské as-

tronauty až na povrch Marsu k jeho prostudování. Protože uskutečnění tohoto projektu bude svrchovaně nesnadné a nákladné, je navrhováno jako společný sovětsko-americký podnik. Už Gorbačov ve Washingtoně v prosinci 1987 na otázku, jak by bylo možno „zahojit rány, které od sebe rozdělují sovětský a americký národ“, prý odpověděl, že by to mohla být „společná americko-sovětská výprava s lidskou posádkou k Marsu.“ Známý americký astronom Karl Sagan pak napsal o této možné společné výpravě: „Spojené státy a Sovětský svaz mají nyní přichystáno jako nástrahu na naší planetě téměř 60.000 nukleárních zbraní. Tím plně dokázaly svou schopnost provést masové zničení. Dnes, myslím, jejich povinnost je jiná: měly by dokázat, že mohou spolupracovat pro dobro lidstva. Vysoká technologie nesmí být střelnou zbraní, namířenou na naše hlavy, nýbrž mostem k novému světu... Mars je planeta, nejvíce podobná naší zemi; je to nová hranice pro americké a sovětské badatele... Zdá se, že by tento

sen - výprava lidí k Marsu - by se mohl uskutečnit v příštích dvou desetiletích...“

Američtí vědci na „Lawrence Livermore National Laboratory“ v Kalifornii už považují za uskutečnitelnou vesmírovou lodici „VISTA“ v podobě obrovského trychtýře, která by byla poháněna pomocí „thermonukleárního tavení“, neboli explozí miniaturních vodíkových bomb velikosti hracích kuliček, jichž by za vteřinu vybuchlo asi 30. Tato loďice by dosáhla rychlosti 100.000 mil za hodinu a vykonala by okružní cestu k Marsu za pouhých 100 dnů, z čehož 10 dnů by bylo věnováno pobytu na povrchu této planety. Nejdříve však bude nutno vyřešit celou řadu velmi nesnadných technických problémů. Podle předběžného odhadu vědců by tato loďice „Vista“ mohla být hotova někdy před rokem 2020. Jiní vědci se zase domnívají, že do té doby se jim podaří vynalézt jinou pohonnou látku budoucích vesmírových lodic, která bude schopna předčít výkonnost thermonukleárního tavení a přitom bude méně riskantní.

Z ÚŘADOVNY NÁRODNÍHO SVAZU ČESKÝCH KATOLÍKŮ

Milí členové, přátelé a příznivci NSČK!

Náš chicagský Distriktní svaz českých katolíků pořádá svůj tradiční „Den českých katolíků“ v neděli 2. října 1988 v sále Besedního domu osady Panny Marie Svatohorské v Ciceru.

Jako každým rokem čistého výtěžku z tohoto kulturního podniku bude použito k podpoře našich záslužných kulturně potřebných a dobročinných organizací a tisku.

K čistému výtěžku hodně přispívá zisk z knížek „Štěstěny“.

Snažíme se vždy, aby vlastníci štěstěných loterních čísel dostali za jejich odkoupení losů a svou dobrosrdečnost nějakou pěknou výhru.

Abychom měli však bohatou tombolu, potřebujeme také Vaši pomoci.

Obrácíme se proto již nyní na Vás s prosbou, abyste i letošního roku na nás pamatovali nějakým pěkným dárkem do tomboly.

Své dary můžete přinést buď do úřadovny NSČK, anebo do administrace H.N.: obě jsou, jak už víte na nové adrese: 2340 S. 61st Ave., Cicero. Nemůžete-li nám dary sami přinést, rádi si pro ně přijedeme, když nás zavoláte:

telefon NSČK: 656 - 1540; telefon H.N. 656 - 1050.

Předem přijmete naše srdečné Pán Bůh zaplat' za Vaši štědrost a snahu pomoci, aby se dobrá věc opět podařila.

Distriktní svaz českých katolíků - Chicago.

599-4372

ROZPOČTY ZDARMA

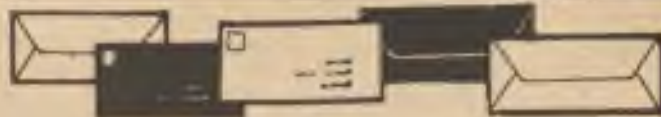
Independent Glass Service
VEŠKERÉ SKLENÁRSKÉ PRÁCE
KOVOVÁ DVŮJITÁ OKNA (STORM WINDOWS)
PLEXIGLASS — ZRCADLA
8014 SOUTH NATCHEZ AVENUE
BURBANK, ILLINOIS 60459

Pravidelné české bohoslužby jsou každou sobotu

v 6:15 hod. večer v kostele Panny Marie Svatohorské

V Ciceru, Ill.: 2414, S. 61st Ave.

DOPISY našich čtenářů

North Miami - Florida

Milý Otče Vojtěchu Víte!

Dnes, 12. září o svátku jména Panny Marie, je tomu pět už let, co jsem opustil Chicago a Cicero a dal „Sbohem“ mnoha svým milým známým k nimž jsem v posledních letech počítal i všechny členy klubu Domov z NSČK z řad víře a národu věrných exulantů. Vzpomínám na ně s láskou i když nelituji svého „přesunu“ do rodiny svého syna Pepíka na Floridu. Za minulých pět let jsem se mnohému novému naučil a z toho Vám dnes něco povím.

Můj nový domov - stát Florida - je geologický útvar - poloostrov - který se po miliony let vynořoval z moře přírůstkem bezpečných vápenných koster koryšů.

Na východě tvoří hranice Floridy několik set mil Atlantiku, na západě to je Mexický záliv, a na severu státu Alabama a Georgia.

Výška Floridy nad hladinou moře je vesměs velmi nízká. Náš dům ve středu Miami stojí jen čtyři stopy nad hladinou moře. Nejvyšší poloha Floridy na severu má jen něco málo přes dvě stě stop. Miami a Floridu přetínají přírodní úžiny i umělé průplavy, aby odváděly vrchní vody do moře.

Na západ od nás je známý národní park „Everglades“, největší americká bažina o rozloze 4 tisíce čtverečních mil. Je to divočina trávy a malých mahagonových hájů, která je rájem a domovem stěhovavých ptáků, divokých zvířat, aligátorů, ryb a mračen hmyzu, která se objevují při svítání a v podvečer.

Hmyz je stále živou obchodní záležitostí Floridy. Švábům a štěnicím žádná domácnost neunikne. Náš dům je každý měsíc desinfikován proti té různé havěti.

Lidový pojem Floridy je obraz zahrady, kde zrají pomeranče a jiné citrusové plody a vzduch je prosycen vůní květů. Jest to omyl.

Florida je přírodně a hospodářsky rozmanitá. Od severu, zvaného „Panhandle“, až do „The Keys“ (odvozeného ze španělského jména Cay či ostrov) jí přetíná několik pásem. Nejsevernější z nich je zóna hlubokých lesů, kde se kácí stavební dřevo a kam se chodí na hony jelenů, medvědů a kanců.

Na jih od této zóny je pásmo

Pod tímto jsou velké dobytčí pastviny. Málokomu je známo, že Florida jest v chovu dobytka ihned za Texasem a že skřížila evropská a asijská (Brahma) kravská plemena v druh, který prospívá v parném a mokřím kraji.

Až ve středu Floridy jsou pak teprve oranžové sady. Tyto původně byly majetkem malých sadařů. Nyní je vlastní syndikáty jako „Coca Cola“ a jejich pěstitele jsou kočovní zemědělci. V oranžovém okrsku se také nalézá turistický park „Disneyworld“. Tento každoročně přivábí miliony amerických, asijských a evropských návštěvníků a Floridě přinese několik desítek milionů dolarů.

Je zajímavé, že „otec Disneyworld“ a jeho kalifornského protějšku Walt Disney vyrostl nedaleko chicagské České Plzně a navštěvoval Harrison High School.

Poslednímu pásmu Floridy se v krásomluvě říká „The land of eternal spring - Země věčného jara“. Je to ráj turistů a zvláště jeho velkoměsta Miami. Tato země se táhne až do řetězu ostrovů „The Keys“, z kterých nejposlednější „Key West“, je 90 mil od Kuby. Bohužel v několika minulých letech se proměňuje v spekulantskou investici v podobě francouzského „Cote d'Azur“.

Země věčného jara není výsledkem přírody, ale peněžních spekulantů. Tito od přelomu století vysušují nesčetné bažiny, z některých dělají umělá jezírka a zemí, kterou tak vykopou pak naplňují méně zaplavené močály. Po vysušení těchto, tito pak prodávají co stavební parcely.

Až do nedávna pata Floridy byla doménou turistů. V posledních letech však mění svou tvář obchodem a bankovníctvím. Miami se stalo druhým největším přístavem mezi Severní a Jižní Amerikou, obchodním střediskem a útočištěm statisíců mexických a kubánských běženců, kteří v cizině hledají občanskou volnost a hospodářskou příležitost.

Vedle Amerikou nepodmaněných indiánských kmenů Seminole a Miccosukee, kteří na svých rezervacích stále žijí co neodvislé národy, patří do řad floridských ranných obyvatelů, dobrodružové, uprchlí černoši bývalých otrokářských plantáží, lovci aligátorů a tak zvaní „poor whites - nejchudší běloši“.

Až v letech 1880 a 1890 se začali zajímat o Floridu pozemkoví podnikatelé. Viděli mož-

nost budoucích zisků. Mezi těmito byl i proslulý Henry Flagler. Ten zprvu nahromadil miliony dolarů co společník Rockerfellerových olejařských podniků. V letech 1890 a 1900 se rozhodl znásobit své jmění v železničních podnicích, čištěním panenské floridské půdy, a budováním výletních hotelů na Atlantickém pobřeží. Svými podniky Flagler získal dva družájemců a sice bohaté Američany, kteří na Floridě hledali útluk před severní zimou a nemajetné Američany, kteří se rozhodli pro zemědělství.

Pověst Floridy co zaslíbené země kvétala zvláště po 1. světové válce. Její osídlování bylo hromadné až do dob velké deprese a neobyčejně ničivých vodních smrští desetiletí 1930.

Obnova upadlého zájmu znovu nastala po 2. světové válce, kdy léčebný účinek floridského podnebí a poválečné bohatství Ameriky zlávalo průměrně finančně zajištěné i velmi bohaté. Od těch dob se datuje fenomenální vývin státu, hojně podporovaný turistikou a obchodem s Jižní Amerikou. Jak dlouho tato doba šťastného blahobytu potrvá je otázkou. Snad až do nové deprese anebo zásahu hrůzoplých vodních smrští.

K osídlení Floridy se konaly pokusy již od doby jejího španělského vlastnictví v r. 1500. Z těch let doposud jsou památky. Poblíž St. Augustine je stále navštěvováno místo, kde byla Španěly sloužena první mše svatá v Severní Americe. V St. Augustine ještě stojí první obecná škola a poblíž bývalý klášter. Léčebný účinek Floridy byl znám od r. 1520, kdy proslulý španělský šlechtic a přítel Kolumba, Vasco da Gama, hledal omlazující vody, které, dle indiánských pověstí, přinesly návrat mládí. Konečně první pokusy k evangelizaci domorodců se konaly v r. 1500.

Mnozí vidí Floridu co zem kontrastů, jakou vlastně je. Žijí v ní nejchudší i nejbohatší Američané. Jako jeden z posledních států Ameriky i Florida oplývá bohatstvím, které sem však bylo přesunuto ze severu boháči, pensisty, spekulanty a podlouduky.

Rodově a národnostně je Florida pestrá. Jako příklad - naši bezprostřední sousedé jsou černošští uprchlíci z ostrova Haiti, Židé, bývalí spiklenci z filipínských zemí, Arabové a indiánští a černošští míšenci. Rasa tu nedělá velkých rozdílů. V

našem domě jsme již hostili příslušníky všech národů, vyjma Eskymáků a afrických a pacifických primitivních národů. To ovšem by se v Cicero anebo v Berwynu stát nemohlo.

V závěru, třeba jen úslovitě, mají své místo některé rozdíly společenské, hospodářské a kulturní mezi Floridou a illinois-kých středozápadem. Floridská dieta je značně odlišná od té v severních státech, moře přináší náhradu za typické masité pokrmy, ryby všeho druhu, koryši jako ústřice, raci, želvy a ráčkové (crabs, oysters, turtles and shrimps), chobotnice (octopus) a tučné ohony aligátorů tvoří častá jídla.

Ovoce je tu rozmanité a často na severu neznámé, neb by se dovozem zkazilo. Namátkou stačí uvést čerstvé fíky, mango s příchutí broskve, avocado hruškovitého tvaru - stromové ovoce, co příměs příkrmu, plantány, či pečené banány a pláty portorikánského ananasu, který pro svou velikost se prodává po kusech.

Co přípravy pokrmu se týče, jest zde několik svérázných kuchyň. Velmi oblíbené jsou „Cajun“ a „Creole“. První pochází z dob dávných francouzských usedlíků smíšených s Indiány a černochoy. Druhá je vynálezem starých francouzských a španělských jižních plantážníků. Vedle toho jsou zde kuchyně indiánské, černošské, čínské a japonské. Jednu vlastnost mají společnou. Jsou přesolené a přepepřené a občas i bohaté na přísady.

Město Miami ve své politické soustavě není daleko od takové směsi jako jeho domorodá jídla. Základně, Miami je velké sdružení vesnic a městeček při ústí řeky Miami. Jeho jádrem byl v letech 1880-1890 „Lemon City“. Město se tak jmenovalo pro své velké sady citronů. V USA byl totiž zvyk dávat místům jména podle toho v čem přírodně vynikaly. San Francisku se původně říkalo „Yerba Buena“, španělsky „dobrá tráva“. Během času se k „Lemon City“ přidaly sousedství Coconut Grove, El Portal, Hialeah, Coral Gables a jiná.

Zajímavý a trochu nelogický správní stav města Miami je okolnost, že každý z jeho mnoha údů si zachoval část své původní správy, vyjma tak důležitých věcí jako školství a soudnictví, mnohé obecné služby jsou ještě místně udržovány. Náš North Miami Beach má své hasiče, policii, městské úředníky, stavební

pravidla, úřední budovy a svého starostu.

Jako jiné americké státy i Florida má své problémy. Některé jsou jí vlastní jako následky demografického sestavení, zeměpisné polohy a zvyků v politice a v obchodě. Demograficky v ní soupeří anglosaské a španělské živly. Důležité státní, okresní a městské úřady jsou ovládnuty Španěly. Guvernér státu, starosta Miami a okresní úředníci okresů Dade, Broward a Monroe, kde bydlí množství voličů španělského původu, jsou Španělé.

V obecních a vyšších školách je značné množství ředitelů a učitelů španělské národnosti. Někteří se hrdě hlásí k svému původu, a tu a tam usilují o dvoujazyčné vyučování ve školách. Jejich snahy se těší podpoře široce rozvětvených radiových a televizních stanic a španělsko - amerického tisku.

Zločinů na Floridě přibývá. Vinou toho je neúměrně rychlý a hromadný přesun horké španělské krve z Kuby, Mexika a Porto Rica, a neutěšené poměry v černošských rodinách. Největší příčinou zločinů však je soutěž pašeráků a obchodníků s drogami. Časem jsou v ní zapleteny i děti. Situace je podobná, ale daleko vážnější od té, která převládala v prohibičních letech v Chicagu. Stala se i bodem debat v nynější volební kampani.

Kdo zevrubně chce poznat Floridu, musí vlastně znát dvě Floridy. Ta první se rozprostírá podél mořských břehů asi do hloubky dvaceti aneb třiceti mil, od města Jacksonville na severu až po ostrovy „Keys“, a pak od nich po západním pobřeží až za město Tampa. Je to více méně uměle vytvořená Florida co země turistických lákadel, rychle rostoucích technologických továren po způsobu „Silicon Valley“ v Kalifornii, spolkovou vládou podporovaný „Cape Canaveral“ k odstřelu vesmírových raket, Disneyworld, stovky motelů a hotelů, mnoho set mil širokých dálnic, po kterých se honí hordy Floridánů s netrpělivými cestovateli. Krátce, toto jest výdělečná Florida.

Druhá Florida, skoro výhradně domácí, se od 2. světové války příliš nezměnila. Nemá kouře továren a výparů automobilů ani začouzených nocí, a proto její hvězdné nebe se zdá na dosah ruky. Její velký a jasný měsíc je právě takový, jak jej opěvuje stará lidová píseň „The Moon Over Miami“. Na take-

občasné podzimní západy slunce, kdy celý kraj je zaplaven tmavě rudým a polostrašidelným nádechem.

Tato stará Florida, v které žijí potomci prvních osadníků Španělů, Francouzů a černochů, se táhne po západním břehu na sever od Tamy až do hranic Alabamy a Georgie. Na západě končí městem Pensacola. Toto ještě připomíná svá léta šestnáctého století svými názvy ulic a čtvrtí trochu podivínským lidem a povšechně pomalým tempem života. Celý tento kraj, již po tři sta let, je zdrojem svérázné látky svému lidu v jeho pověstech, tradicích, legendách a jedinečném tvaru života. Jest vzácným přínosem kultury Nového světa, představuje tu tichou a v sobě zabranou Floridu, kterou mnozí z nás mají tak rádi.

Oddaně,

Josef Čada

V Československu zajíždí mladí ve víře skutečně na hlubinu. Obětují se, dělají řetězovou hladovku za vězněné a píší o tom vládním potentátům. I nám o tom poslali dopis.

Redakce

Přerov - Československo

Drahá sestro v Kristu, před časem od Vás došel dopis, ve kterém jste projevila přání, abych se zúčastnil řetězové celosvětové hladovky. Přislíbil jsem to a podle Vašeho přání jsem sám a s přáteli ve svém okolí využil Vašich pokynů a psal nebo i ostatní psali vězňům a vládě po případě prezidentu republiky. Do Vaší statistiky si můžete udělat poznámku, že měsíc srpen 1988 byl obsazen celý; ve dnech 1., 5., 19., 20. a 22.8. byli dokonce účastníci dva. Tedy řetěz podle plánu nepřerušen. Víím, že na Moravě těchto akcí probíhalo více souběžně, ale já si myslím, že to všechno může věci jenom prospět.

Já sám jsem se postil 1.8., 12.-13.-14.8. a o tom jsem podal patriční zprávy vládě a prezidentu republiky. Na Valdici jsem nezapomněl. Dopisy úřadům jsem odeslal z poutí z Hostýna a takto byly i datovány - ale s plnou adresou domů.

Co se týká Hostýna, tak si myslím, že když někdo bude psát dějiny tohoto poutního místa, tak datum 13.8.1988 bude mezníkem, stejně jako den narození Ježíše Krista se stal mezníkem světových dějin. Mám dojem, že tam se opakovala Bratislava z 25. března 1988 a to večer po 23.00 hod. začala křížová cesta. Všichni účastníci měli v rukou svíčky, všichni se zúčastnili za účelem modlitby, všichni tam

byli po ukončení modliteb za biskupy v Československu a všech účastníků křížové cesty bylo kolem dvou tisíc. Tak jsme stručně částečně počítali a částečně odhadovali počet svíček, protože v noci tyto byly možno vidět.

Do historie tato pout' vejde i svým obsahem, úpěnlivou prosbou, složením poutníků. To byli především mladí lidé. Lidé hluboce věřící, kteří přišli poděkovat, vzdát hold a prosit. Lidé hledající smysl života, protože svět jim smysl života nedal. A konečně tam byli i lidé, kteří pobyt měli bohatě zaplacený, včetně sobotního, nedělního a nočního příplatku. I za tyto jsme se modlili, snad za ně zvláště, protože oni pomoci potřebují! Od těchto poutníků nebylo žádných hrubostí a násilností, oni se snažili nápadně svou nenápadností dávat najevo, že dosud oni jsou „pány světa“ - aspoň toho jejich světa.

O tom všem by bylo možno napsat celou knihu, ale já jen několik slov.

Díky Vám za vše, za výzvu, za morální podporu, za Vaši práci. Víím, že Vy a i jiní mají své místo. „Pracuj každý s chutí usilovnou na národa roli dědičné, cesty mohou být rozličné, jenom vůli mějme všichni rovnou.“ - K.H.Borovský - a já (protože jej cituji)

Adamík

Jindřich Nermut:

Litomyšl včera a dnes

Kromě Prahy neznám v Čechách město, které by bylo úžeji spjato s osudy českého národa jako je starobylá Litomyšl. V době slávy národa byl i zlatý věk Litomyšle, v jeho úpadku a strastech trpělo i toto město.

V dopisech z Čech si moji přátelé stěžují na to, jak výstavné město Litomyšl chátrá, že některé jeho historicky významné stavby - jmenovitě domy ve středu města - praskají a hrozí sesutím. To však nemůže překvapit nikoho, kdo je obeznámen s minulostí města i s jeho hospodářským úpadkem za pos-

lední desetiletí.

Než se ale těmito problémy budeme zabývat, bude dobré když si alespoň letmo připomeneme několik událostí zajímavé historie místa, které již před jedenácti sty léty bylo významným hradištěm a obchodním střediskem při hlavní cestě z Čech na Moravu.

Již svatý Metoděj se zde zastavil na své misijní cestě do Prahy a založil tu kostel sv. Klimenta. Kníže Břetislav II. zde postavil pevný hrad, prostorný chrám Panny Marie a uvedl do Litomyšle benediktiny z Břevnova. Ty v roce 1141 vystřídali premonstráti po nichž má město znak, stříbrnou lilii v červeném poli.

Král Přemysl Otakar II. povýšil Litomyšl na královské věnné město dne 27. července L.P. 1259.

Zlatý věk Litomyšle nastal když tam v r. 1344 císař a král Karel IV. se svolením papeže založil biskupství, čímž se město stalo metropolí východních Čech a části Moravy až po Šumperk. Že to již tehdy bylo významné město dokazuje citát ze zakládající listiny, na které papež Kliment VI. potvrzuje, že: „Litomyšl je místo znamenité, je hojně obydleno a oplývá dostatkem všech potřeb.“

Škoda, že jen krátce se těšilo město svému významu jako druhé české metropole hned po Praze. Husitské bouře a pozdější náboženské rozpory v zemi zapříčinily, že Litomyšl přestala být sídelním městem biskupů. Vzdor tomu si město udrželo svůj význam, když zdejší panství bylo v držení Kostků z Postupic, za jejichž patronace se Litomyšl stala církevním střediskem Českých bratří.

Od polovice šestnáctého století zde vládli Pernštejnové, kteří zde nechali postavit velkolepý zámek a jiné nádherné stavby. Jejich příkladu následovali zámožní měšťané a tak se Litomyšl stala městem architektonické krásy a účelnosti.

Válka třicetiletá tak jako v celém království i v Litomyšli

(Dokončení na str. 13)

Městské museum a bývalý piaristický chrám.

Smetanův dům.

Zámek v Litomyšli.

Ochozy v litomyšlském zámku.

Takto líbivě vyhlíží výstavba nových bytových paneláků v okresním městě Svitavy. - Ve starobylé, památkovým úřadem chráněné Litomyšli však nejsou peníze ani na nutnou údržbu památných budov.

Washington. — Americká vláda ve svém boji proti omamné droze kokainu, naléhala v posledních šesti měsících na vlády Bolívie, Peru a Kolumbie, aby v příštích pěti letech ve svých zemích vnutily farmářům snížení sklizně koky - (ze které se vyrábí kokain) - o 50 %, a slíbila jim ekonomickou výpomoc, až u nich bude sklizeň koky snížena o 70 %. Místní vlády vydaly v tomto smyslu zákony, které jsou velmi nepopulární, a místní zemědělci proti nim veřejně protestují. Nechtějí totiž nahrazovat pěstování koky jinými plodinami, za které by vydělali desetkrát méně. Při srážkách s armádou či policií jsou někteří demonstranti usmrceni, což pobuňuje lid ještě více. Proto vlády zmíněných zemí vycházejí Spojeným státům vstříc jen s velkou nechtí. Říkají - konečně i zcela správně - že problém užívání omamných drog je problémem Spojených států a nikoliv jejich problémem; ať se Američané přestanou o kokain zajímat a farmáři jej nebudou pěstovat, nebude-li po něm poptávka. Ať si tedy Američané náležitě vychovávají svůj lid a hlavně mládež. USA však svalují vinu zato, že jejich občané užívají kokain, na farmáře jihoamerických zemí, protože jej prý pěstují příliš mnoho. Protože jeho nabídka je příliš velká, lidé v USA si jej snadno mohou koupit. Od výchovy mládeže se nemůže mnoho čekat, protože v USA se dává přednost spontánnosti jako základu výchovy před sebeovládáním, které prý člověka nerozvíjí. K tomu ještě přistupuje ta skutečnost, že bolivijská vláda ještě spíše povzbuzovala své farmáře ke zvýšení produkce koky, čímž se jí podařilo snížit 2,200 % inflaci na 10 %! USA nyní chtějí naléhat na vlády tří zmíněných zemí, aby z helikoptér ničily pole s kokou, pomocí silných chemikálií ničících plevel - např. jedovatou chemikálií „Spike“, kterou by USA těmto vládám dodaly. Na pokus se má začít v Peru v krajině Huallaga, která je na koku zejména bohatá.

Protože však nejsou známy všechny účinky těchto silných chemikálií, kdyby jich bylo užíváno ve velkém měřítku v džunglích jižní Ameriky, vlády příslušných zemí proti tomu vyslovují své rezervy. Zároveň američtí výrobci těchto chemikálií dosud odmítají poskytnout je US vládě ve větším množství, protože se obávají soudního stíhání, kdyby se staly zodpovědnými za nepředvídané důsledky rozprašování „Spike“ a podobných chemikálií na polích s kokou. Washington nyní vyslovil své zklamání nad touto neochotou a studuje cesty, jak prosadit svůj program ničení drog u samotného jejich pramene.

● ● ●
Chicago. — Obyvatelé velkého Chicaga letos prožili nejsušší a nejteplejší léto v celých dějinách města. Předtím prožili nejteplejší léto v roce 1955. Letos průměrná denní teplota v měsících červnu, červenci a srpnu byla o jeden stupeň vyšší než byla v roce 1955. Zatímco v r. 1955 v uvedené době celkem 40 dnů mělo denní teplotu vyšší než 90 stupňů, letos mělo teplotu vyšší než 90 stupňů celých 46 dní; v r. 1955 pouze jeden den dosáhl teploty 100 stupňů, letos mělo denní teplotu 100 stupňů nebo více, sedm dní. A letos přišlo kriticky málo právě v měsících, kdy obilí a jiné plodiny rostou, to je v měsících dubnu, květnu, červnu a červenci. V dubnu 1988 napršela pouze polovina normálních vodních srážek, v květnu třetina, v červnu pouze čtvrtina! Meteorologové spojují letošní horké a suché léto se zjevem „Niño“, o němž jsme již psali. V zimě 1987-88 z neznámých důvodů byly vody v Tichém oceánu v tropickém pásmu při jihoamerickém pobřeží teplejší než obvykle, v důsledku čehož tam vládlo bezvětří. Proto pak větry „jet stream“ vysoko v atmosféře stále vály ve stejné zeměpisné šířce, severně od Spojených států, na jihu Kanady. V normálních letech tyto větry stále mění svou posici, od jihu k severu a od severu k

LETEM

jihu, čímž od Mexického zálivu přicházejí na sever teplo a vlaha; při styku s chladným vzduchem ze severu pak vznikají vodní srážky. Protože letos se posice větrů „jet stream“ neměnila, ve Spojených státech se nahromadily masy horkého a suchého vzduchu jako na poušti a téměř nikdy tam nepršelo. Poloha „jet streamu“ se neměnila, protože v tropickém Pacifiku a jinde na světě se dráhy větrů neměnily. V druhé polovině srpna a v první polovině září bylo v Chicagu chladněji a vlhko jako obvykle. Meteorologové nás však varují, že dosud není vyhráno; „jet stream“ se může opět ustálit na sever od nás a můžeme mít opět horké a suché počasí až do pozdějšího podzimu.

● ● ●
Mexico City. — Dne 14. září byly ostrov Jamaica a mexický poloostrov Yukatan postiženy cyklonem „Gilbert“, největší mořskou vichřicí tohoto století. Jeho větry vály rychlostí až 218 mil za hodinu a vyvolaly 23 stop vysoké vlny v moři. Přímořská města byla zničena, domy byly srovnány se zemí, anebo alespoň byly odneseny jejich střechy; stromy byly vyvráceny z kořenů, telefonické a elektrické sloupky zpřeráženy jako zápalky a dopravní spoje přerušeny. Státisíce lidí jsou bez přístřeší, hmotné škody dosahují v Mexiku biliony dolarů a na Jamaice 300 až 500 milionů. V Mexiku utonulo na 200 lidí a na Jamaice několik desítek. Dne 16. září pak hurikán „Gilbert“ dospěl po moři až k Texasu, kde se však jeho síla značně zmenšila. Byla postižena zejména US města Corpus Christi a Brownsville, Matamoros a Monterrey na mexické straně hranic. Vzniklá tornáda zpěvračela auta a pojezdové domky, strhala střechy s domů, přerušila elektrické vedení a způsobila řadu zranění. Tento hurikán měl průměr 450 mil; silou svých větrů patřil do tzv. „páté kategorie“. V tomto století byly hlášeny pouze ještě dva jiné hurikány páté kategorie: ten, který v r. 1935 postihl pobřeží Floridy, zahubil 408 lidí, a v r. 1969 hurikán Camille zabil na pobřeží státu Mississippi 256 lidí.

● ● ●
Washington. — Spojené státy prý mají po ruce důkazy toho, že Irák užil otravných plynů ve své válce proti Kurdům, a naléhají na to, aby Spojené národy poslaly skupinu odborníků do Iráku, aby věc vyšetřili na místě.

SVĚTEM

Irák však odpověděl, že nedovolí delegaci OSN přístup na území Kurdů. - Státní departement také oznámil, že prý Libye si postavila 50 mil jižně od Tripoli továrnu na otravné plyny yperit a nervový plyn, a že je schopna začít tyto plyny vyrábět ve velkém množství.

● ● ●
Bulawayo. — Papež Jan Pavel II. při mši sv. pod širým nebem v Bulawayo v Matabelelandu, při které bylo přítomno asi 50 tisíc lidí, pochválil obyvatele Zimbabwe, že po šestiletém krvavém konfliktě se v tomto roce konečně smířili. Tento konflikt zuřil mezi kmenem Shona, k němuž přísluší marxistický prezident Robert Mugabe a jeho většinová strana ZANU, která je u vlády a kmenem Ndebele, jehož vůdcem je Joshua Nkomo a jehož politická strana ZAPU byla v opozici. V Matabelelandu, území kmene Ndebele, došlo k masakrům vládní armádou, k pustošení polí a pálení vesnic. Letos v dubnu a v květnu se však Mugabe a Nkomo dohodli sloučit své strany v jednu jedinou vládní stranu; tím byl uzavřen mír a Nkomo obdržel význačné místo v Mugabeho vládě. Sv. Otec vzpomněl na zmračené, na zabité, na ty, kteří nespravedlivě byli při tomto konfliktě připraveni o svůj majetek a dodal: „Vy jste usilovali o smíření s velkou vytrvalostí a trpělivostí; po dlouhých letech konfliktu pro vás jistě nebylo snadné dosáhnout tohoto cíle a uzavřít mír.“

● ● ●
Maseru, Lesotho. — Čtyři ozbrojení muži, náležející k politické opozici v Lesotho proti místní vojenské vládě, která sesadila krále Moshoeshe II. a uchopila moc při státním převratě v r. 1986, zajali 14. září autobus, vezoucí 71 katolických poutníků - řeholnic, dětí a učitelů - do hlavního města Maseru, aby se tam setkali s papežem Janem Pavlem II., který tam právě dojel. Piráti donutili šoféra autobusu namířit až k britskému velvyslanectví v Maseru; únosci si tam chtěli vynutit audienci s papežem. K tomu však už nedošlo, protože jihoafrická protiteroristická četa mezitím podnikla na autobus útok. Únosci začali střílet a házet granáty. Bylo 6 mrtvých, všichni 4 únosci a dva cestující autobusem, a 20 zraněných, z toho 4 vážně. Sv. Otec byl velmi rozesmutnělý, protože tento únos byl skončen střelbou jihoafrické armády a učinil mocný apel na odložení násilí.

Při mši sv. při které prohlásil za blahoslaveného Rev. Josepha Gerard-a, francouzského misiónáře v Lesotho v 19. století, řekl: „Přišel jsem do jižní Afriky jako poutník míru se zvláštním poselstvím smíření.“ A asi pět tisícům shromážděných mladíků řekl: „Musíte odložit všechny formy násilí a nenávisti. Násilí vede k dalšímu násilí a nenávist nás odděluje od druhých lidí a činí všechno sdílení a smíření nemožným. Budeme-li odpovídat násilím na násilí, toto nevyvymizí nikdy ze světa a naopak se bude stále více rozrůstat a zvyšovat.“ Sv. Otec při různých příležitostech opakoval, že konflikty a rasová napětí v této končině zeměkoule se dají vyřešit pouze mírovým dialogem. Po beatifikační mši sv. Otec navštívil nemocnici, ve které byly na ošetření děti z uneseného autobusu. Nejhůře byl zraněn 29letý Mohanoe Makhetta, kterému granát, hozený guerily, utrhl obě nohy. Jihoafrická protiteroristická četa prý přijela na zavolání vojenskou vládou Lesotho.

● ● ●
Maputo, Mozambik. — Po návštěvě Botswany a Lesotho papež Jan Pavel II. navštívil Mbabane ve státě Swazilandu. Na jeho mši byl také přítomen 20letý král této malé země Mswati III., nekatolík, a jeho čtyři ženy. Při svém kázání sv. Otec mluvil proti polygamii; řekl, že podle Božího úmyslu každý manžel může mít pouze jednu ženu. Předtím místní biskupové varovali sv. Otce, aby před králem proti polygamii nic nemluvil; král při jeho kázání však vychovaně nehnul ani brvou. Ve Swazilandu, kde žije asi 700,000 lidí, je katolíků pouze asi 10 procent. - Potom 16. září sv. Otec odletěl do Maputo, hlavního města Mozambiku, ležícího v jihovýchodní Africe. Mozambik byla poslední země, kterou papež navštívil za této své 10. denní pastýřské cesty a vedle Polska a Nikaragvy třetí s marxistickou vládou. Sv. Otec naléhal na marxistického presidenta Joachima Chissano, aby vyjednával s protimarxistickými guerily „Renamo“ o uzavření míru a nabídl, že církev by byla ochotna být přítom prostředníkem. V témž smyslu už dříve naléhali na presidenta mozambičtí biskupové; vláda však zamítla jejich naléhání a kritisovala je, že prý chtějí, aby vyjednávala s „ozbrojenými bandity“. I prezident Chissano pouze řekl sv. Otcovi, že prý

Vyřizujeme spolehlivé letenky, ubytování v hotelích, půjčky aut, návštěvy Vašich příbuzných z Československa, tuzexové objednávky.
Dobrá služba zakazníkům je naší mnohaletou osvědčenou zásadou.

CIHAK WORLD TRAVEL, INC.

6302 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILL. 60402

Phones (312) 795-9050 — Chicago (312) 242-6110

„zbraně, které my dosud musíme nosit, jsou užívány výlučně k obraně svobody naší země a našeho národa.“ V důsledku civilní války, která už trvá 11 let, celý milion Mozambičanů uprchl do sousedních zemí, zejména do chudé Malawi, a téměř polovina z tamních 14,5 milionu obyvatel je ohrožena hladem. President Chissano byl sice pokřtěn jako katolík, avšak podle svého náboženství nežije a je přesvědčeným marxistou - podobně jako vládce Zimbabwe Robert Mugabe a Daniel Ortega v Nikaragvě a generál Jaruzelski v Polsku. Guerilové Renamo jsou obdobní guerilům UNITA v Angole; jsou prozápadní a bojují proti zkomunismování své země. Z neznámých důvodů však USA a západní demokracie stojí na straně marxistické vlády v Maputo proti „Renamo“, zatímco v Angole straní guerilům UNITA.

Budapešť. — Podle zprávy „Kathpress“ ve Vídni v Rakousku maďarský ministerský předseda Karoly Grosz v dopise ostřihomskému arcibiskupu kardinálu Laszlo Paskai slíbil katolíkům v Maďarsku „více náboženské svobody“. Vláda prý uvolní svou kontrolu nad několika církevními školami, které dosud existují, biskupské pastýřské listy nebudou potřebovat předchozího vládního schválení, také méně církevních funkcí bude podřízeno vládnímu doзору a budou uvolněny vládní směrnice o stavbě nových kostelů a o přijímání darů z ciziny. V blízké budoucnosti však prý ještě nebudou moci být dovoleny řeholní řády, rozpuštěné v r. 1950, a kněžím nebude nadále dovolen přístup do vězení a polepšoven. Bude to tedy jakási „glasnost“ vůči náboženství, avšak značně omezená.

Pyongyang. — Projev i komunistická Severní Korea svou „glasnost“ vůči katolické církvi? Náznaky toho jsou, avšak dosud jen málo jasné. V květnu 1987 bylo jednomu cizímu katolickému knězi dovoleno zúčastnit se jako pozorovatel schůze „neutrálních zemí“, která se konala v Pyongyangu, hlavním městě Severní Koreje. Letos o velikonočních šest Severokorejců, z nichž dva byli katolíci, se v Římě zúčastnilo obřadů svatého týdne. Nyní v Seulu diecézní týdeník „Peace Newspaper“ přinesl zprávu, že prý později v září t.r. bude v Pyongyangu otevřen jeden katolický kostel, a že jihokorejské náboženské

osobnosti byly pozvány k účasti na této ceremonii. Mluvčí seulského arcibiskupství však nazval tuto zprávu „zkreslenou“.

Vilno. — Podle zprávy italských novin „Il Messaggero“ litevský kardinál Vincentas Sladkevicius, apoštolský administrátor diecéze Kaisiadorys a předseda konference litevských biskupů prohlásil, že reformní politika sovětského vládce Michajla Gorbačova dosud „neuvolnila ani jedinou zábranu proti katolické aktivitě v Litvě. Církev je úplně podrobena státu, který kontroluje všechny úseky církevní organizace. My uznáme hodnotu perestrojky teprve až uvidíme její výsledky v životě církve. Doposud jsme neviděli žádné zlepšení.“ - Jako příklady státní kontroly uvedl diskriminaci v pracovních místech vůči těm, kteří chodí do kostela, omezení v kněžských seminářích a zásahy státu do církevních poutí. „Kostely v Litvě jsou otevřeny“, pokračoval. „Do nich může vstoupit kdokoli chce. Vstoupíte-li tam však, budete potrestán. Vstoupíte-li věřící do kostela, jde se za ním, zjistí se, kde pracuje, a pak na to doplatí.“ - Kardinál Sladkevicius, 68letý, je od 28. června druhým kardinálem v SSSR. Prvním je Julijans Vainovs, apoštolský administrátor arcidiecéze Riga v Lotyšsku. Když Sladkevicius byl světicím biskupem v Kaisiadorys, od roku 1959 až do roku 1982 musil na vládní rozkaz bydlet mimo svou diecézi a tak mu bylo vládou znemožněno vykonávat svůj pastýřský úřad.

Moskva. — Jak jsme se už o tom zmínili v souvislosti nového soudního procesu s Augustinem Navrátilem v Československu, v plné opozici s politickou „glasností“ sovětské autority vydaly dekret, kterým se zakazují nedovolené demonstrace pod přísnými tresty. Účastníci demonstrací budou poprvé každý platit 500 dolarů pokuty (toto je průměrná mzda za jeden a půl měsíce), nebo budou poslání na 15 dnů do vězení. Budou-li přistiženi po druhé, zaplatí 1,600 dolarů anebo stráví dva měsíce v pracovním táboře. Organizátoři demonstrací pak budou musit zaplatit pokutu 3,200 dolarů, anebo pobudou v pracovním táboře půl roku až rok.

Bagdád. — Západní odborníci přítomní v Bagdádě, se domnívají, že Irák asi neužil proti Kurdům otravných plynů yperitu a nervového plynu, nýbrž chemikálií, které spalují plevel, smíšených se slzotvor-

ným plynem. Tyto chemikálie vypálily velké plochy země v území Kurdů. Jejich cílem bylo nikoliv Kurdy zabít, nýbrž pouze zastrašit. Odborníci se totiž diví tomu, že nebyly nalezeny žádné známky užití otravných plynů u kurdských uprchlíků v Turecku a v Iránu.

Port-au-Prince. — Dne 11. září v neděli asi 25 mužů, ozbrojených střelnými zbraněmi a mašetami, členové bývalé tajné policie Duvalierů „Tonton Macoutes“, patrně jednající jménem vojenské vlády gen. Henry Namphyho, vpadlo do kostela sv. Jana Bosco v jedné chudé čtvrti hlavního města Haiti Port-au-Prince, právě když kněz Rev. Jean Bertrand Aristide začal sloužit mši sv. V kostele bylo přítomno asi 600 až 800 farníků. Ozbrojenci hned začali střílet do přítomných a sekací je mašetami; zabili 13 lidí a 77 dalších zranili. Vládní armáda sice záhy obklíčila kostel, avšak nechala útočníky provádět začaté zhořelé dílo. Pak útočníci polili kostel gazolinem a zapálili jej. Přivolaní hasiči přišli schválně pozdě, takže kostel vyhořel a jeho střecha se zřítla. Hlavním terčem tohoto útoku byl kněz Aristide, který je jeden z populárních vůdců opozice proti diktatuře gen. Namphyho a jeho vojenské vlády. Kněz však unikl bez pohromy a nyní se skrývá na neznámém místě. Opozice dříve vybídla haitský lid, aby se v ten den 11. září oblékl do bílého obleku, aby tak symbolicky ukázal, že stojí za ústavou z r. 1987, kterou Namphy zrušil, když 19. června t.r. provedl státní převrat, sesadil zvoleného presidenta a sám se prohlásil vládcem Haiti. Namphy je rozložen na katolickou církev, protože je v opozici proti jeho vojenské vládě. Tento masakr byl bezpochyby proveden na jeho podnět. Dne 12. září pak šest lidí, kteří se činně zúčastnili tohoto masakru, před rozhlasem prohlásilo, že jejich útok mířil na Rev. Aristide. Tento masakr prý byl pouze jako „dětská hračka“; v kterékoliv farnosti bude Otec Aristide přijat, „při jeho mši bude také hned všude hromada mrtvol“. - Starosta hlavního města Frank Romain prohlásil, že Rev. Aristide byl „spravedlivě potrestán, protože vždycky hlásal násilí“. Ve skutečnosti však kázal proti krutostem a násilí armády, a proto bylo za vlády Namphyho proti němu učiněno několik pokusů o atentát. Je ve velké oblibě u chudých lidí. Mnozí Haitané srovnávají krutosti gen. Namphyho s krutostmi, jichž se dopustili

oba Duvalierové za svého presidentství. Už však v neděli 18. září došlo v Haiti k novému státnímu převratu. Padesátiletý gen. Prosper Avril, bývalý poradce presidenta Jean-Claude Duvaliera a věrný přívrženec rodiny Duvalierů, sesadil gen. Henry Namphyho, který ho dříve povýšil, a sám se prohlásil presidentem Haiti. Ve svém prohlášení řekl, že presidentská garda, znechucená způsobem, jímž země byla řízena od února 1988, kdy Namphy sesadil presidenta Leslie Manigata, „byla nucena opět jednat“. Sám prý tak „cítí, že musí převzít zodpovědnost, kvůli vážnosti situace, a zachránit zemi od anarchie a chaosu.“ Avril také prohlásil, že prý „bude veden dialog pro národní smíření“. Vztahy Haiti s USA komplikuje ta skutečnost, že nyní velitelem haitské armády se stal plukovník Jean-Claude Paul, kterého dříve USA obvinily z pašování omamných drog do USA a žádaly o jeho extradaci. Paul je však považován za mocnou osobnost v Haiti a sám by se tam prý mohl zmocnit vlády. Ani se neví, jakou roli Paul zastával v tomto státním převratě. Generál Namphy odletěl se svou rodinou do vyhnanství do sousední Dominikánské republiky.

Manila. — Podle soukromých zpráv bývalý filipínský president Ferdinand Marcos, nyní 71letý, prý nabídl, že předá filipínské vládě své vklady ve švýcarských bankách, které se odhadují na 3 až 5 bilionů dolarů. Chce se také smířit s vládou Aquinové, bude-li mu dovoleno vrátit se domů a bude-li upuštěno od soudního stíhání proti němu. Presidentka Aquinová prý neobdržela od Marcose žádný dopis a Marcos sám v Honolulu popřel, že by takový dopis poslal, i když vysoké vládní osobnosti v Manile tvrdí, že takový dopis na jejich adresu přišel. Marcos učinil prý podobnou nabídku už letos v červenci; presidentka Aquinová však zamítla jeho pokus o návrat na Filipiny kvůli obavám, že Marcos by se pak pokoušel destabilizovat její vládu. Filipínská vláda se domnívá, že Marcos drží ilegálně asi 10 bilionů dolarů z veřejných peněz, buď jako bankovní vkl-

ady v cizině, nebo jako nemovitosti, šperky či umělecké předměty. Filipínská vláda však dosud mohla z toho získat zpět jen velmi málo. Švýcarská vláda naléhá na to, aby Filipiny nejdříve zahájily proti Marcosovi soudní řízení, dříve než bude moci otevřít jeho bankovní konta. Vojenské velení Filipin však požádalo, aby obžaloba proti Marcosovi byla podána teprve příštím rokem, protože letos by Marcosova přítomnost na Filipínách asi způsobila roztržku v celém národě. Marcosovi totiž bude nutno dovolit vrátit se na Filipiny, aby mohl čelit své obžalobě, protože filipínský zákon zakazuje soudit někoho „in absentia“.

Seul. — U příležitosti zahájení XXIV. letních olympijských her v Seulu v Jižní Korei dne 16. září skupina universitních studentů, agentů komunismu, se pokoušela konat demonstrace proti vládě a proti tomu, že olympijské hry se budou konat pouze v Jižní Korei a ne zároveň v komunistické Severní; tak by se prý dopomohlo ke znovusjednocení obou Korei - zřejmě asi pod vedením komunistickým režimem.) Policie rozháněla demonstranty ozbrojené holemi a gazolinovými bombami, v ulicích, vedoucích k místům olympijských her. Ačkoliv drtivá většina Jihokorejců dříve stála při studentech, když požadovali skončení diktatury a zavedení demokratického režimu, ve věci olympijských her prakticky všichni Jihokorejci a zdrcující většina univerzitních studentů odsoudili tyto nepokoje, konané malou prokomunistickou studentskou menšinou v počtu asi 200 jedinců.

PRODÁM

Kvalitní kožich za minimální cenu: muskrat s racoonovým, šalovým límcem a čepicí; velikost 12/14 (střední). Krátký sportovní kožich kombinovaný s kůží. Souprava modré lišky; kožený plášť dlouhý i krátký - velikost 12; doplňky: holinky 8 1/2 a jiné.

Stěhování do tepla
Volejte: ☎ 684 - 3844

Czechoslovak
Radio Broadcast

795-6172

SPECTRUM

WCEV 1450 AM

„Poslouchejte v celém „Chicagoland“ nový, pestrý čs. pořad „SPECTRUM“, každé úterý v 8.05 P.M. - 8.30 P.M. na vlně 1450 AM WCEV Radio pod vedením Jarmily Smrekové

SPORT

I. liga kopané v Československu

Výsledky 5. kola

Sparta - Nitra 3:1

6,888 diváků vidělo hezký zápas pouze v prvním poločase, když Sparta vedla již 3:0.

Ve druhé půli se Nitra zlepšila a také dala čestnou branku. Zápas byl velmi slušný bez žlutých karet.

Branky: Griga, Bílek a Skuhravý za Spartu, Halas za Nitru.

B. Bystrica - Dukla 1:3

Armádní derby vidělo 2,318 diváků a Dukla si zajistila první vítězství.

Branky: Luhový 2 a Foklyna za Duklu; Dřina za B. Bystricu.

Slavia - Cheb 4:3

4,396 diváků vidělo penaltový mariáš i když chtěli vidět fotbal. Rozhodčí Liška na zápas nestačil a stále ukazoval karty. Celkem 8 žlutých a 2 červené.

Branky dali: Jelínek, Žák, Novák a Váňa za Slavii; Muchka 2 a Hoftych za Cheb.

Trnava - Slovan 1:0

12,500 diváků v Trnavě vidělo rušný zápas, avšak pouze jednu branku, kterou dal ve 33. min. Klejch.

Inter - Vítkovice 1:0

2,167 diváků v Bratislavě čekalo 81. minut na první branku, kterou dal Jaruško a

zajistil domácím dva body.

Ostrava - Bohemians 1:0

7,132 diváků bylo svědky vyrovnaného boje ze kterého domácí získali oba body brankou Staše, u Bohemians zahrál výborně brankář Hruška.

Olomouc - Hr. Králové 4:0

9,374 diváků vidělo čtyři pěkné branky a hladké vítězství domácích.

Branky dali: Machala 2, Maroši a Drulák po jedné.

Plzeň - Dunajská Streda 2:0

4,251 diváků jásalo až ve druhém poločase, když v 57. min. Homola získal domácím vedení. Již o 10 min. později tentýž hráč se opět trefil do sítě.

Tabulka:

1. SPARTA	18:6	10
2. SLAVIA	11:10	9
3. VÍTKOVICE	13:6	7
4. OLOMOUC	9:4	7
5. OSTRAVA	9:5	7
6. TRNAVA	6:6	7
7. NITRA	8:9	6
8. HR. KRÁLOVÉ	6:9	6
9. D. STREDA	5:11	6
10. PLZEŇ	10:9	5
11. SLOVAN	7:9	5
12. INTER	8:11	5
13. DUKLA	6:7	4
14. BOHEMIANS	10:13	4
15. B. BYSTRICA	9:14	4
16. CHEB	7:13	4

I. národní liga kopané v Československu

Výsledky 5. kola: Opava - Liberec 1:1, Ústí - Zbrojovka - 1:1, Chomutov - Zlín 0:0, KPS Brno - Fr. Místek 2:1, Brandýs - Tábor 2:1, Č. Budějovice - Xaverov 2:1, Ml. Boleslav - Teplice 3:1, Havířov - Slušovice 0:0.

1. S.N.F.L.

Výsledky 6. kola: Prešov - Pov. Bystrica 3:0, Košice - Trebišov 2:0, Jelšava - Spoje 2:0, Humenné - Stropkov 2:0, Levice - Žilina 2:2, Čadca - Michalovce 1:0, Šala - Prievidza 4:3, Hurbanovo - Senica 1:0.

EVROPSKÝ FOTBAL

Pohár mistrů

Sparta - Bukurešť 1:5

22,296 diváků vidělo tento boj dvou mistrů, který skončil jasným vítězstvím rumunských mistrů.

Po zápase předseda Sparty Jan Oberhel řekl: „Absolutní zklamání, to nelze vysvětlit.“

Již ve 20. min. Kukleta získal Spartě vedení, a to bylo vše nač se útok Sparty zmohl.

Rumuni dvěma brankami Locatuse vedli v poločase 2:1. Po přestávce Rumuni získali další tři branky a odvezli si vysoké vítězství do Bukurešti.

Pohár vítězů pohárů

Inter - Sofia 2:3

Pouze 4,144 diváků vidělo porážku domácích. Ostrý zápas ve kterém padly dvě branky z penalty. Bulhaři hráli dobrý fotbal a jsou favority o postup do dalšího kola.

Evropský pohár

San Sebastian - Dukla 2:1

Nejllepší výsledek ze čtveřice čs. mužstev. Dukla potřebuje doma vyhrát pouze 1:0.

Växjö - D. Streda 2:0

Švédové si zajistili vítězství až ve druhém poločase. Pouze

20,000 diváků bylo svědky tohoto zápasu.

Zprávy ze Sparty A.B.A. Chicago

Schwaben - Sparta 1:1

Částečný úspěch Sparty na hřišti Schwaben. Zápas byl zmařen silným lijákem, který znemožnil kolektivní hru.

Sparta nastoupila v následující sestavě: Hagemann - Kouwe, Bell, Weld, Sezonov - Limbrick, Harding, Long - Roxburgh, Daniels, Chlopek, Held.

Sparta měla velkou oporu v obraně, kde brankář Hagemann byl ve formě. Branku Sparty dal Kouwe, za Schwaben skóroval Kaempf.

V neděli dne 25. září Sparta hraje doma proti Lightning.

Výkop je ve 3 hod. odpoledne, Reservy začínají v 1 hodinu.

METRO LIGA - MAJOR DIVIZE

Výsledky 11. kola: Schwaben - Sparta 1:1, Eagles - Vikings 1:1, R. Wawel - U. Serbs 1:1, Kickers - Trevians 2:1, Lightning - Gr White 3:0.

Tabulka:	V.N.P.	Skóre:	Body
1. EAGLES	8 2 1	29:14	18
2. KICKERS	7 3 1	27:14	17
3. SCHWABEN	5 4 2	23:15	14
4. VIKINGS	5 2 4	19:15	12
5. U.SERBS	4 4 3	17:11	12
6. SPARTA	3 5 3	11:14	11
7. GR.WHITE	4 2 5	14:15	10
8. R.WAWEL	2 5 4	13:17	9
9. LIGHTNING	2 2 7	11:22	6
10. TREVIAN	0 1 10	5:34	1

Program zápasů na neděli 25. září

Sparta - Lightning

Eagles - Gr. White

R. Wawel - Schwaben

Trevians - U. Serbs

Vikings - Kickers

Jarda Fajkus

Poučná statistika o studijních zájmech mládeže v dnešní NSR

Spolu se začátkem letních prázdnin uveřejnil západoněmecký spolkový statistický úřad několik zajímavých údajů a to at' už jde o maturanty, či o mladé lidi, odcházející do řemeslné výuky.

Takovéto údaje jsou pochopitelně nepřenositelné z jedné země do druhé, přesto ale není nezajímavé tento vývoj sledovat i u nás, obzvláště, když se jedná o naše bezprostřední sousedy.

Podle těchto údajů počet zájemců o vysokoškolské studium v NSR znovu roste. Z celkového počtu 262,300 maturantů hodlá nyní po prázdninách pokračovat 167,800 studentů ve studii na univerzitách, což je celých 64 %. To je v podstatě méně, než v r. 1972, kdy se na vysoké školy hrnulo skoro 90 % maturantů, ale zase víc než před třemi roky, kdy to bylo jen 58 %.

Ti zbývající, kteří po dostudování středních škol již nemají zájem ve studiu pokračovat, právě tak, jako děvčata a chlapci, kteří skončili základní školu a odcházejí do učení nebo zaměstnání, mění v posledních letech své názory na život. To, co bylo ještě u předcházejících generací vlastně samozřejmostí, to jest v první řadě touha po kariéře, už nemá tak velikou přitažlivost, jako kdysi. Sice i dnes je stále ještě pro 48 % dospívajících prvotním zájmem vyniknout v práci či zaměstnání, ale to už je jen necelá polovina a vývoj bude zřejmě pokračovat dál. Již dnes je tedy 14 % mladých lidí toho názoru, že práce a volný čas jsou si přinejmenším rovnocenné; 34 % pak dává jednoznačně přednost vlastním osobním zájmům před zaměstnáním. To ovšem neznamená, že by se i v pracovním nasazení nesnažili vyniknout. 14 % z nich je dokonce přesvědčeno, že i s tímto názorem budou moci vydělat tolik, aby si prakticky mohli dovolit skoro všechno. Jen pouhá 2 % chlapců a děvčat se hodlá spokojit jen s tím, co je k životu nejpotřebnější.

(podle hlášení RSE)

DO ČESKOSLOVENSKA v r. 1988

Hlavní skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga a New Yorku

Každý zájezd je na 16, 23 anebo na 30 dní pobytu, který může být prodloužen až na 90 dní.

Ceny letenek jsou stejné jako minulý rok. Do Prahy a Bratislavy z Chicaga \$733.00 do konce května a po 15. září; po 1. červnu \$873. Z New Yorku \$623.00 a \$763. Velmi výhodné ceny letenek do Vídně - \$592.00 až \$682.00

Návštěvy příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za nejlevnější ceny. Vyřizujeme zaslání peněžních darů na cestování pro čs. občany do USA a západních států. Máme zvláštní nemocenské pojištění pro návštěvníky.

TUZEX - dárková služba Vaším příbuzným a přátelům. Rovněž vyřizujeme zaslání balíků do Československa.

Vyžádejte si podrobné informace u

WEBER

TRAVEL AGENCY, INC.

6805 W. ČERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
Telefon: 312-749-1333 nebo 242-1512

MINARIK'S BAKERY

FINEST CZECH PASTRIES AND COOKIES WE SPECIALIZE IN PARTY AND WEDDING CAKES

Možno objednat telefonem: laskavá a rychlá obsluha český i anglicky

- Všechny pekařské a cukrařské výrobky
- Evropské speciality
- „Special Homemade“ cukroví
- Velmi chutné máslové housky a strüdel

5832 W. Cermak Rd, Cicero, Ill. 60650
OLympic 2-2854

SEZNAMENÍ

Finančně nezávislý hledá přítelkyni do 45 let.

Děti nejsou překážkou.

Pište anebo volejte:

John Vojtěch

403 Shagbark

Stream Wood, IL 60107

☎ (312) 289 - 1292

**Prozatím se
v Československu rodí
alespoň nové nezávislé
iniciativy ... ale režim
se v ničem nemění!**

Nezávislé občanské skupiny jsou dnes už neodmyslitelnou součástí čs. politického života. Oficiální politika to samozřejmě nepřiznává. Naopak tyto skupiny pronásleduje, buď nejruznějšími hanopisy nebo rovnou policejně. „Muž z ulice“ - jak se říká - zase buď pozoruje celé to hemžení zdálky, aby se náhodou do něčeho nezapletl - (vždyť jeho dítě bude muset brzy na vysokou školu!) - nebo rovnou říká, že to jsou nějaké pitomosti, protože se stejně nedá nic dělat. Nekonformní občané mezitím dál trvají na svém a dávají vládnoucím kruhům na vědomí, že tu existuje jiné myšlení, které je schopno produkovat i odlišné politické programy než je ten totalitní, komunistický.

„Krkonoský návod“

Dnes, kdy ona oficiální politika obtížně balancuje mezi slovním reformátorstvím a faktickým konzervatismem jedna z oněch nezávislých skupin na př. čs. vládě předkládá několika bodový přesný program, který by mohl v nějaké dohledné době opravdu vzbudit zájem obyvatelstva a tím i snad jeho aktivnější spolupráci na případných společenských změnách. Ten program by mohl nést název „krkonoský“, protože ho dali dohromady polští a českoslovenští občané na neformální schůzce na hranicích obou zemí. Konstatovali tam, že šance přestavby systému diktátorského výkonu moci a centralizovaného řízení hospodářského života jsou dnes daleko závislejší na společnotech. Čím víc nezávislých skupin a myšlenek, tím větší pravděpodobnost změny systému dnešního v systém demokratický a ekonomicko - sociálně proveditelný. To ovšem - říká se v prohlášení - vyžaduje uskutečnění základních lidských práv, což se tu neříká jen obecně, ale právě v řadě konkrétních návrhů, tvořících dohromady skutečný politický program.

Navrhuje se tu nejprve, aby státy Varšavské smlouvy uzavřely novou smlouvu o: 1) **Nepoužití síly ve vzájemných vztazích;** k tomu by bylo třeba vysvětlit okolnosti několika událostí jako byly: zásah vojenských sil v Berlíně v červnu 1953, zásah sovětských vojsk v Maďarsku na podzim 1956, zásah vojsk Varšavské smlouvy v Československu

vydírání hrozbou vojenského zásahu v Polsku v letech 1980 a 1981; odvléčení polských občanů do SSSR ve 40. letech, vraždy v Katyni, justiční vražda Imre Nagye a dalších obětí maďarské revoluce, činnost informbyra a porušení práva na státní suverenitu. V programu nezávislých občanských skupin se dále žádá:

2) **Důkladná analýza a odsouzení veškeré perzekuce z důvodů rasové příslušnosti, národního původu, víry a náboženství a 3) zaručené právo na neomezený rozvoj vlastní kultury, jazyka a tradic, jakož 4) i na svobodu svědomí a vyznání. 5) Zrušení trestu smrti; 6) propuštění na svobodu politických vězňů; 7) zaručit svobodu projevu a hospodářského podnikání; 8) právo na nezávislé odborové organizace. 9) „Každý občan“ - říká se v prohlášení - „má právo na cestovní pas a na jeho okamžité a svobodné využití.“ 10) **V RVHP musí platit zásada plné rovnoprávnosti** - jak to také deklarovalo poslední zasedání této organizace - přičemž především členství v RVHP nesmí omezovat ekonomické vztahy jedné země k nečlenským státům.**

To jsou konkrétní návrhy, které - jak na první pohled patrné - nesměřují k povolení stávajících režimů, ale dovádějí do důsledků známý postup například stoupců Charty 77: **trvat na dodržování zákonů a vlastních usnesení režimu.** To se v dnešních podmínkách týká především i oněch halasných usnesení o nejrůznějších přestavbách, glasnosti a novém myšlení. Jestli to všechno není ze strany vládnoucích míst bluf - (tedy snaha, „utáhnout veřejnost na vařené nudli“) - pak se musí brzy nějaká podstatná změna skutečně realizovat.

**Hlavní překážka reformem:
strach komunistů o ztrátu
dobrého bydla
a před pomstou lidu**

Problém vládnoucích míst ovšem spočívá v nepojmenovaném faktu, že jakákoli vážně míněná realizace vlastních usnesení bude narážet na nejrůznější překážky protivníků

veškerých změn. A těch je a bylo by víc, než se dnes přiznává. Stačí jen sledovat současný zápas zaměstnanců generálních ředitelství různých koncernů o stejné teplá místa do příštích let. S přibývajícím reformou a například s otevřením shora jmenovaných historických „bílých míst“ by se pochopitelně začala řídit celá dosavadní, uměle spleená mocenská pyramida, která znamená pro tisíce lidí denní chléb a celoživotní záruku. Se skutečnou, nezprofanovanou normalizací ekonomického života, s přibývajícím svobodou podnikání by přišly o své snadné zisky další tisíce melouchářů, překupníků, „střejků“ na různých rozhodujících místech. Takže už tahle podivuhodná koalice zasloužilých funkcionářů a zazobaných Matějů Broučků nastaví případné nápravy poměrů do cesty hromadu promyšlených barikád. A k tomu může ještě přistupit snadno předpokladatelná zloba prostého lidu při neodvratném zdražování životních potřeb. Jenom výrazně popuštěná uzda a konkrétní zkušenosti s volnějším pohybem by snad mohly přimět lidi, aby naslouchali řečem o nevyhnutelnosti takového postupu. A aby případně zat'ali zuby a věřili, že se to s nimi myslí upřímně a dobře.

Tahle vidina je samozřejmě stále pouhým teoretickým projektem vývoje, jaký se může odehrát v případě, že řídicí grémia komunistických států připustí volnější poměry. Tímto směrem zatím ukazuje pouze stav věcí v SSSR, kde konečně dospěli do onoho stádia společenského rozkladu, který v mnoha vyspělejších „bratrských“ zemích zavládl už dávno. Zase teoreticky: je to však situace nadějnější než byla situace opačná, kdy bolševická supervelmoc ustrnule hleděla na reformní hemžení v provincii, než je rázně zarazila. Praxe ovšem zatím připustila pouze to, že se některé nejkřiklavější problémy nazvaly přibližně pravými jmény. Ale ke skutečné otevřenosti je stále daleko; jak lze snadno zjistit třeba jen srov-

náním dnešních Gorbačovových činů se shora vyjmenovanými požadavky nezávislých občanských hnutí.

Nemluvě už o zapšklém postoji československých aparátníků, kteří si netroufnou ani na „divadelní demokracii“ žoviálních diskusí na partajních zasedáních.

Nejpravděpodobnější je, že se budou čs. komunisté nadále snažit záplatovat děravou společenskou skutečnost pseudopřestavbovými organizačními zásahy a nemnoha kadrovými přesuny, přičemž se dostane věrnostní odměny i mladším příslušníkům věrných stranických kohort. Ve výrazech a akčních přehledech bude možno hovořit o „zásadních opatřeních“. Ve skutečnosti se neustálý partajní dozor nad vším neuvolní ani v nejnemenším. Možná, že i v Československu vymyslí některý ze „šikovnějších přestavbařů“ nějakou variantu Gorbačovova pokusu o přemalování totalitní mocenské firmy na jakýsi socialistický pluralismus: že totiž už nesmí všemocně vládn-

out stranický tajemník z místa stranického tajemníka, ale naopak smí vládnout z místa předsedy místního sovětu. Československo má svou podobu sovětů v národních výborech, které možná mnohde působily mnohem efektivněji - (i z hlediska potřeb občanů) - než jejich východní vzory. Také kolem národních výborů lze rozvíjet „demokratizační“ kampaň se svalnatými slovy o skutečné vládě lidu - samozřejmě prostřednictvím pečlivě provedených zástupců. Možná, že si dokonace bude možno vybrat mezi dvěma nebo i více režimními kandidáty.

Tahle „přísně řízená demokracie rozvinutého socialismu,“ ovšem nemůže nikoho povzbudit k činnosti, po které se shora neustále volá. Ono by jí k opravdové proměně společenské atmosféry bylo zapotřebí. Ale podněty k ní leží jinde než v onom přelakování názvů. Podněty leží v myšlenkových iniciativách, které dosavadní státní moc nejen nepřipouští, ale naopak tvrdě pronásleduje. Milan Schulz

ZAVÍTÁTE-LI DO CHICAGA

naopomeňte navštívit náš obchod a prohlédnouti si bohatý sklad importovaného zboží.

Jako nové věci z keramiky máme:

15" talíř s nápisem „Věrné milování“ a Mařenka a Jeník. Také talíř s nápisem „Ej od Buchlova větr věje“ a nevěsta a družičky.

Čtury 8" - \$47.50; 4" - \$17.50.

Soubor 5 muzikantů - \$65.00.

Mísa na buchty s držáky 10" - \$48.50.

Velký výběr váz a talířů různých velikostí a vzorů.

Mlýnky na maso č.5 - \$28.50, č.8 - \$30.50, č.10 - \$34.50

Mlýnek na mák \$29.75

Struhadla na housku - menší \$9.75, větší \$16.50

Kráječ knedlíků \$9.50 - Strojek na halušky \$14.50

Formičky na ořechy - 50 za \$8.50

Pracny 35e za kus. Mák \$1.89 lb. Kmín \$1.89 lb.

Vanilkový cukr 5 balíčků za \$1.85

Automapa Československa \$3.25

Autoatlas Československa \$6.50

Hais: Anglicko-český a česko-anglický kapesní slovník \$6.50

Trnka: Česko-anglický a anglicko-český kapesní slovník \$5.95

Say it in Czech (English-Czech Phrase Book), \$3.50

Výlohy za poštovné:

Na objednávky do \$5.00 - \$1.50. Od \$5.00 do \$25.00 - \$2.50

Od \$26.00 do \$50.00 - \$5.00. Od \$51.00 do \$100.00 - \$7.50

Od \$100.00 výše - \$10.00

VIDEO KAZETY - pište si o seznam

Zákazníky v Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1.00 poslali o 7c více na státní daň.

TUZEX

Potravinové balíčky beze cla nebo dárkové poukázky do Československa - vyřizujeme nejrychlejší cestou - spolehlivě a zaručeně. Seznam zdarma.

F. PANCNER, Inc. 6514 West Cermak Rd.,
BERWYN, ILL. 60402 ☎ (312) 484-3459.

1 etm Denně od 9:30 hod. ráno do 6:00 hod. večer.
hodiqy; V sobotu od 9:00 hod. ráno do 6 večer.
Y neděli zavřeno.

**COMMERCIAL
NATIONAL
BANK**

Special Service for Special People

Member F.D.I.C.

Main Bank
3322 South
Oak Park Ave.
Berwyn, Illinois
60402

Manor Branch
5919 West
35th Street
Cicero, Illinois
60650

ALL PHONES:
484-0800

**Kardinál František Tomášek
mluvil s Američany o církvi
v Československu**

(Dokončení ze str. 1)

výjimkou. Je výjimkou proto, že v Ústředním výboru strany je tolik ateistů tvrdé linky, kteří chtějí vyřešit „náboženský problém“ v poměrně krátké době, použitím neobvyklých a mimořádných opatření v naději, že církev jednoduše vymře.

Register: V jedné době podobná politika byla sledována také v Polsku a v jiných zemích. Nyní však tam je situace úplně odlišná.

Kard. Tomášek: Existují historické skutečnosti vlastní Československu, které neexistují v Polsku. Od začátku existovaly velké rozdíly v atmosféře mezi oběma zeměmi, z velké části vysvětlitelné touto jednoduchou skutečností: více než devadesát procent polského obyvatelstva jsou katolíci, zatímco v Československu je pouze mezi 50 až 60 procenty obyvatel katolického vyznání. A celá naše historie je jiná.

Register: Přes všechny tyto obtíže byl v Československu nedávno vyhlášen desetiletý program duchovní obnovy. Jaký je cíl tohoto programu?

Kard. Tomášek: Československo je stará křesťanská země. Naším cílem je znovu vzbudit jeho obyvatelstvo k životu podle víry.

Register: Čím vám mohou být nápomocni katolíci na Západě?

Kard. Tomášek: Necht' na nás vzpomínají ve svých modlitbách, ve svých dobrých skutcích, a ve svých skutečích

sebezáporu. Dnes přichází největší nebezpečí západních zemí z jejich přehnaného pachtění se po bohatství a z jejich spotřební mentality. Je nutno porozumět slovům našeho Pána: „Vezmi svůj kříž a následuj mne!“ Kříže nás stále potkávají. A každá forma pomoci, která je nám nabídnuta, je zároveň skutkem účasti, který nám pomáhá nést kříž, jenž je naším vlastním břemenem a údělem přítomné doby.

Cleveland, Ohio, News
KARLIN HALL & CLUB
5304 Fleet Ave.

**Coming events
CLAMBAKE**

Saturday, OCTOBER 1, 1988

Food 5:00 to 7:00 P.M.

By Maple Hts. Catering

Music by the ORCADES

from 7:00 P.M.

Donation \$15.00

Clambake includes 1/2 chicken, 1 doz. clams, 1 ear corn, sweet potato, relish tray. Donation \$15.00

Steak dinner includes 12 to 14 oz. T-bone steak, baked potato, 1 ear corn, tossed salad with dressing. Donation \$15.00

Both dinners include clam chowder, boullion, roll, butter and coffee. Extra clams are available for \$4.50 per doz. Refreshments will be available.

Reservation \$15.00 Per Person - Call any Director or Sec. Joe Kocob 883 - 4760.

Extra Clams must be ordered in Advance.

Dance without eating \$2.50
No Reservation Needed

**Výzva
rumunských disidentů
vídeňské konferenci**

Sedm bývalých politických vězňů poslalo dopis následné konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, která se koná ve Vídni, v němž vyzvali její delegáty, aby se zasazovali za liberalizaci a demokratizaci v Rumunsku. Ozámila to ve čtvrtek Liga na obranu lidských práv v Rumunsku, která sídlí v Paříži. Signatáři výzvy žádají větší politický prostor pro obranu lidských práv, propuštění všech politických vězňů a svobodné volby v Rumunsku pod mezinárodní kontrolou.

Sedm bývalých vězňů nejobávanější rumunské věznice Aiud dále žádá jménem podzemní nezávislé rumunské odborové organizace „Svoboda“, aby delegáti pětaticeti zemí na vídeňské konferenci podnikli příslušné kroky k nastolení odborářské svobody v Rumunsku. K signatářům výzvy patří inženýr Radu Filipescu, který už byl několikrát vězněn a v prosinci minulého roku byl zatčen znovu, protože poskytl interview francouzské televizi.

Jak oznámil 14. července bukurešťský rozhlas, navštívil prezident Ceausescu v doprovodu své ženy Eleny nový chemický kombinát v Giurgui. Protože přímo proti tomuto podniku na protilehlém břehu Dunaje leží bulharské město Ruse, rozpoutala se v Bulharsku už r. 1984 velká veřejná diskuse o zamořování ovzduší výpary z této rumunské chemické továrny. Bukurešťský rozhlas citoval Ceausescova slova, vyzývající k rychlému dokončení nových zařízení chemického kombinátu v Giurgui. O zamořování bulharského ovzduší, které tento rumunský komplex způsobuje, se pochopitelně nezmínil.

**Krajanská činnost
v Minnesotě**

V patek 20. srpna v domě rodiny Jelínků v Minneapolis, se konala důstojná vzpomínka na smutné dvacetileté výročí okupace Československa v srpnu 1968.

Minulý týden v Nové Praze se sešli čeští zpěváci z Nové Prahy a ze St. Paul. Hezky si zazpívali, pobesedovali a hlavně si slíbili, že se budou častěji scházet a společně cvičit.

Libor Koval:

MADONA Z VEVEŘÍ

*Jsou krásné oči tvé, Madono z Veveří,
z nich svítí něha děv i láska mateří
jak svíce nebeská, jež stále rozzáhá se
plaménkem ráje v nadpozemské kráse
v pohledu líbezném na maličkého Synka,
jenž v rukou tvých tiše a sladce spinká -
jak by tím splácel bolesti svých dluh -
člověk a Bůh.*

*Jsou krásné oči tvé, Madono z Veveří,
je jimi zčarován i ten, kdo nevěří;
jsou jako duha, která s nebe spadla,
jak růže stolistá, jež kvete aniž zvadla,
jak zlatý klíč, jenž brány otevírá,
za nimiž láska, naděje a víra
radostně tančí.*

*Jsou krásné oči tvé, Madono z Veveří,
když září slunka svit i když se sešerí,
když rosa típytí se a skřivan s nebe zpívá,
když sněhem pokryta či zelená je niva,
jsou krásné jak ten svět, co vzešel z ruky Boží;
a vzešlo-li v něm bodláčí a hloží,
co rajske v něm jen nič, dusí, zhaší -
to z ruky naší.*

*Pro tichý úsměv tvůj, Madono mého mládí,
pro hebkost štětce, který plátno hladí.
pro srdce zraňovaná básníkovým perem.
pro slzí sůl v zachvění tisícířem.
pro sladkost tónů, vypíjených sluchem,
pro oheň jazyků, zkrápěných krví Duchem,
pro krásu očí tvých - ty věkověčná Ženo -
bud' Krása chválena a s ní i tvoje jméno.
Madono z Veveří!*

**„Pramáti Eva“
pochází prý z Afriky**

Biochemici kalifornské univerzity v Berkeley dospěli k názoru, že jedna jediná žena, která žila před dvěma sty tisíci lety, je společnou prapředkyní všech dnešních žijících lidí na naší planetě. A tak není divu, že jí dali biblické jméno „Eva“. Američtí biochemici - Rebecca Cannová, Mark Stoneberg a Allan Wilson zdůrazňují, že jejich Eva je jedinou ženou, která vystupuje v rodokmenu každého člověka. což je závěr jejich vyšetřování tzv. mitochondriálních tělísek DNS. Větší část DNS v lidských buňkách vystupuje v jejich jádrech ve formě chromosomu. Existují však také tělíška DNS mimo buněčné jádro - tzv mitochondry, to znamená zrnkovité útvary v buněčném plasmu, které jsou důležité pro dýchání a výměnu látek buněk. Tyto mitochondry může další

generaci předávat pouze matka. Američtí vědci se nyní domnívají, že v potomstvu žen, které žily v době „pramáti Evy“, vystoupily generace, které buď neměly žádné nebo jenom mužské potomky, čímž bylo přerušeno předávání mitochondrií. Jak vyplynulo už z jejich předchozího výzkumu, mění se mitochondry u lidí a primátů během jednotlivých generací v určité a stále mutaci. K měření těchto změn vyšetřili američtí biochemici mitochondry u 147 osob z pěti různých, velkých geografických oblastí. A podle rozdílu těchto testů zkonstruovali rodokmen, který dokazoval společného předka. Pak vypočetli čas, po který tyto stejné mitochondry existovaly, a ten odpovídal době dvou set tisíc let, tedy době, v níž žila ona „pramáti Eva.“ Analýzou příbuzenských vztahů a geografického původu určili američtí vědci také Evinu vlast - jižní Afriku.

**Doporučte Hlas národa
svým přátelům a známým**

Ondrus & Son

Zhotovujeme přikrývky (deky) i polštáře z přineseného perí;

hotové povlaky na deky ve všech velikostech.

Máme největší výběr záclon (draperií) do kuchyně, pokojů a ložnic;

soubory do kuchyně, pokojů, ložnic a koupelen;

sklad hotových prošivaných dek a polštářů z husiho prachového perí a dacronu.

Velký výběr hed-spreads a draperií téže barvy.

Navštivte nás!

Rádi poradíme a odborně obsloužíme česky či anglicky.

Máme 52-letou zkušenost

a stejně dlouhou dobu sloužíme svým krajanům jen kvalitním zbožím.

Těšíme se na vás!

Ondrus & Son

6533 WEST CERMAK RD., BERWYN ILL. 60402

GU 4-1700

*****Hned naproti obchodu p. Kl. Dabek 777. 92. 11

Litomyšl včera a dnes

(Pokračování ze str. 7)

napáchala mnoho škod. Celonárodní kulturní i hospodářský úpadek se projevil i zde, ale brzy to byla opět Litomyšl, odkud se počala šířit národní obroda. V letech 1657 až 1666 zde blahodárně působil jako děkan a pozdější biskupský vikář současník a přítel Bohuslava Balbína, Tomáš Pešina z Čechorodu. Vlatenecký kněz ten křísil zde národní uvědomění v lidu a má nemalou zásluhu o to, že zdejší město se po celá staletí udrželo jako kulturní středisko celého kraje.

Poslední Pernštejn padl r. 1631, a jeho sestra Trebonie uvedla do Litomyšle učitelský řád piaristů, v té době právě založený. Trautmansdorfové založili při tomto záhy proslaveném gymnasiu v letech 1714-22 veliký kostel, a když se r. 1753 ujali Litomyšle Valdštejnové, založili tam r. 1802 ještě filosofické lyceum, které tam za téměř padesátileté existence - (zaniklo r. 1849) - vychovalo našemu národu dlouhou řadu charakterních a vzdělaných lidí. V roce 1869 byla v Litomyšli založena reálka, v r. 1882 ji sloučili s gymnasiem a už v r. 1887 ji Vídeň zrušila.

V době probuzenecké mnoho významných jmen znamenáme ve spojitosti se zdejším městem. Mezi těmi, kteří se zde narodili, studovali nebo působili byli: Již jmenovaný Tomáš Pešina z Čechorodu, Jan Evangelista Purkyně, Alois Vojtěch Šembera, František Brauner, Adolf Heyduk, jeho bratři Bedřich a František, František Hromádka, August Sedláček, František Cyril Kampelík, bratři Jirečkové, Magdalena Dobromila Rettigová, Božena Němcová, Tereza Nováková, její syn Arne Novák, Bedřich Smetana, Alois Vojtěch Šmilovský, Alois Jirásek mnoho jiných vlastenců, hudebníků, umělců, učitelů, spisovatelů a kněží.

Nyní k těm významným jménům můžeme připsat i jméno nového biskupa Msgr. Jaroslava Škarvady, titulárního biskupa litomyšlského. Tím, že papež Jan Pavel II. jmenoval exilního biskupa pro Čechy - exulanty - v zahraničí, jako titulárního biskupa litomyšlského, zdůraznil význam východočeské metropole v celém křesťanském světě.

To je jistě potěšující zpráva, ale potěšující nejsou zprávy, které mně docházejí z rodného kraje. Staroslavná Litomyšl s krásným barokním podloubím na protáhlém náměstí chátrá. Výstavné domy - at' již v souk-

romém nebo státním majetku - pustnou. Jen málo se opravuje - nejsou prý finance ani pracovníci. Pohled na průčelí domů, z ulic a náměstí je stále zajímavý, ale za dekorativní fasádou domů se po desetiletí nic neopravuje, neudrzuje, lidská obydlí i pracoviště pustnou a chátrají. Stěny jsou popukané, dírami ve střeších teče. Spodní voda prosakuje do zdí zdola. Město stojí na jílovém břehu řeky Loučné. Odvodnit spodní vody by znamenalo vysušit zemi pod základy a domy by se hroutily.

Ožehavou otázkou je, kdo se má starat a kdo má platit naléhavé opravy. Až do polovice našeho století se o údržbu starali majitelé těchto domů, kteří do nich investovali výdělek z obchodů, řemesel a jiného soukromého podnikání. V padesátých letech tyto jejich podniky a živnosti znárodnili a ze svobodných podnikatelů se stali námezdní zaměstnanci tzv. národních podniků, a ti nemají peněz na údržbu výstavných domů. Zisk z jejich bývalých podniků, je-li nějaký, spotřebují neproduktivní byrokraté v centrálních plánovacích úřadech. Na nutnou údržbu domů at' již soukromých a nebo státních - nezbyvá peněz. Tato státní byrokracie se o záchranu města stará, ale jen teoreticky.

Již v roce 1950 byla Litomyšl prohlášena za památkovou rezervaci a tak se začalo plánovat a plánuje se dodnes. V roce 1965 byl historický střed města - náměstí s barokním podloubím - uznán za národní památkovou rezervaci a zase se plánovalo a plánuje, ale nic praktického se nepodniká.

Krutá nespravedlnost a ponížení postihla Litomyšl když v r. 1960 vláda zrušila tamní okresní samosprávu a podřídila toto bývalé královské věnné město pod správu okresních úřadů ve Svitavách. Tím se též stalo, že

finanční prostředky okresu se investují v sídle okresu Svitavy, kde se horečně staví a zvelebují, a starobylá Litomyšl chátrá. Všeho do času - Pán Bůh na věky, říkali u nás na Vysočině.

Litomyšl si ještě za prvé republiky zachovávala tradici a charakter města kvalitního školství. Jeden můj přítel, který tam před více jak 50 léty studoval a nyní žije v exilu v Austrálii, vzpomíná: „V mých vzpomínkách je doba studií v Litomyšli stále živá. Krásné město, renesanční zámek s rozsáhlou zahradou, kam jsme chodili „na rande“. Stará budova gymnasia známá z Jiráskovy „Filosofské historie“ tam snad ještě stojí. Nedošínský háj, klášter a připojený barokní kostel, kde dávno zesnulá hraběnka z Trautmansdorfu založila studentskou nadaci. Když my studenti budeme v neděli zpívat o velké mši, dostaneme bochník žitného chleba. Tak jsem zpíval a z toho chleba jsem byl živ celý týden.“

Nad klášterní zahradou je městské opevnění „Horní valy“ dole u Loučné „Dolní valy“ a v Loučné pstruzi, na které jsme chodili pytláčit. Dnes v celém světě mládež žije rozmařile. Studenti kouří, pijí a dělají různé nepravosti. Za mých časů na školách v Litomyšli byla kázeň. V sedm hodin večer jsme museli být doma, poslední rok před maturitou to prodloužili do devíti hodin. Často profesori procházeli po náměstí pod podloubím a běda koho nacytali. Takový student byl vyvolán příští den z matematiky, latiny nebo z jiného předmětu. Když neuměl to byla hned „nedostatečná“. Dnes by se proti tomu studenti bouřili jako „diskriminaci“.

Přesto myslím, že to bylo krásné mládí na studiích v Litomyšli.

Pozvání na 6. národní poutí k Panně Marii v exilu, Lisle, Illinois, USA v neděli 9. října 1988

pod protektorstvím J.M. nejd. Valentina Skluzáčka, O.S.B., býv. opata svatopokropského.

Program:

* 12:30 hod. odpoledne mše svatá pro poutníky v hlavním opatském chrámu Páně. Hlavním celebrantem bude Otec opat V. Skluzáček, OSB s přítomnými krajařskými kněžími.

Poutní kázání bude mít vdp. Josef Šach.

* 2:00 hod. odpoledne VI. symposium národní obrody v klášterním kapitulním sále, pořádaném členy Stálé konference křesťanských veřejných pracovníků čs. exilu. Referáty přislíbili: Otec Msgr. Dr. Petr Esterka - „O významu laického apoštolátu“, Otec Prof. Oldřich Přerovský z Říma - „Zářný příklad sv. Dona Boska při péči o mládež - vzpomínka k 100. výročí.“ Prof. Dr. Karel Mácha z Mnichova - „Svatý Vojtěch, příklad spolupráce mezi národy Evropy“ a Emil Petřík - „Vztah Lisle k Polsku a Československu.“

* 4:00 hod. odpoledne pobožnost před sochou Panny Marie v exilu v klášterní zahradě. Otec Josef Šach, duchovní rádce CML.

* Zakončení poutí eucharistickým požehnáním v Mariánské kapli.

Případné dotazy zodpoví v Lisle: Rev. Odilo Crkva, OSB, St. Procopius Abbey, 5601 College Road, Lisle, IL 60532, USA.

Tímto srdečně zveme k spoluúčasti na VI. národní poutí všechny krajařské farnosti, spolky a jednotlivce z USA a Kanady. Poutní program je jen odpoledne, z důvodu umožnění jednodenních zájezdů. Také se neztratí čas účasti na formálním obědě a vzdálení poutníci si přivezou jídlo s sebou.

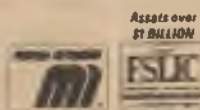
Vzpomeneme též ukončení Mariánského roku, ve kterém jsme vyhlásili program Čechů ve svobodné cizině, postavit památník ve Fatimě v Portugalsku. Poslání Panny Marie tam uvádí, že Rusko může být obráceno, budeme-li se modlit růženec a zúčastníme se duchovní obrody a pokání. Pak zajisté dá Bůh, že svoboda se navrátí i do naší vlasti, jestliže si to naše národy zaslouží. Symbolem tohoto našeho trvalého snažení bude právě český polní kamenný oltář - (či, bude-li věnováno více darů, snad i celá kaple) ve Fatimě. Již se přihlásilo několik krajařských umělců k spolupráci v návrhové komisi a dosavadní peněžní dary krajanů a exulantů jsou uloženy na neosobním kontě CML v Hamilton. Tak bude možné splnit tento náš společný úkol už během několika málo příštích roků. Prosíme, pošlete dary na naši níže uvedenou adresu a šeky titulujte na „Czech Altar Fund“.

Děkujeme srdečně a jsme s pozdravy za CML v Kanadě: P. J. Šach, duchovní rádce, V. J. Vostřez, předseda, Miroslav Novotný, jednatel. Zemská skupina Cyrilometodějské ligy v Kanadě, 18 Aintree Court, Hamilton, ONT. L8K 4R9, Canada. Telefon: 416 - 547 - 6219

Save, Invest and Insure Your Investments Right Where You Bank!

MidAmerica Federal

Savings and Financial Services

Hugo Koranda
• Chairman of the Board, Emeritus

Cicero
5900 W. Cermak
863-6700

4830 W. Cermak
656-1770

Riverside
40 E. Burlington
442-9700

Clarendon Hills
55th & Holmes
325-7300

LaGrange Park
1921 E. 31st St.
579-1400

Wheaton
250 E. Roosevelt
653-4800

Western Springs
40 W. 47th St.
246-8990

St. Charles
2600 E. Main St.
377-2100

Naperville
1001 S. Washington
420-1001
9 E. Ogden Ave.
420-8000

Prodej lotů

úrodné půdy v Arizoně

Wilcox - Arizona

3 loty - každý velikosti 40 akrů. Možno zakoupit dohromady, anebo jednotlivě. Cena podle dohody.

Bisbee - Arizona

Na prodej 12 lotů - velikost 330 feetů x 146 feetů. Loty je možno koupit dohromady, anebo odděleně: Cena jednoho lotu \$1,300 anebo podle dohody.

3) Antioch - Illinois 80 x 126 feetů a 98 x 144 feetů. Celkem 11,214 čtverečních feetů. Residential area North East Corner Highway 83rd & 123 St. \$ 9 tisíc. anebo nejlepší nabídka.

Hodláte-li prodat či koupit rodinný domek, obchod, stavební parcelu, dílnu či průmyslový závod a potřebujete-li odbornou poradu, odhad a sehnat hledanou nabídku, nebo vážného zájemce o svůj prodávaný majetek, obraťte se s důvěrou na naši realitní kancelář:

RE/MAX PARTNERS REALTORS

6420 záp. Čermákova tř. v Berwynu

☎ 484 - 2300

Zastavte se v naší kanceláři osobně a žádejte mluvit česky s Jarkou Mlsnou.

Američtí vědci změřili jádro zeměkoule

Uvnitř naší planety, v hloubce asi 3 tisíc kilometrů, se skrývají obří hory a údolí z roztaveného kamene. Geofyzici technických univerzit v Kalifornii a Massachusetts ve spolupráci s kolegy z Harvardské univerzity změřili luno zeměkoule metodou tzv. seismické tomografie. Dali kompjútru údaje o tlakové vlně vyvolené zemětřesením, která v sedmdesátých letech proběhla celou naší planetou. Hory a údolí které při tom objevili, povstaly pohyby hraniční vrstvy mezi tekutým jádrem země a jejím pevným obalem.

Naměřili deset kilometrů vysokou a deset tisíc kilometrů širokou velehoru a stejně hluboké a široké údolí. Tento americký objev možná vysvětlí určité nepravidelnosti v rychlosti rotace zeměkoule, jejichž příčinou by mohlo být nepravidelné tření tekutého jádra s pevným pláštěm zeměkoule.

Superledovec změnil mapu světa

Obří ledovec s rozlohou šesti tisíc tři set kilometrů čtverečních se odtrhl od Antarktidy a drasticky změnil pobřeží, na němž si před šedesáti lety americký badatel Richard Byrd zřídil svůj základní tábor Little America. Ledovec je 158 km dlouhý, 40 km široký a 250 m tlustý. „Je tak obrovský, že kdyby se dopravil do Ameriky a tam roztavil, mohl by zásobovat vodou třímilionové město jako je Los Angeles plných dva tisíce let!“ prohlásil Guy Buthridge z americké polární nadace.

Žízniví svět přitahují ledovce už velmi dlouhou dobu. Jeden šejk ze Saudské Arábie se zcela vážně zabýval myšlenkou, že dopraví ledovce na Blízký východ, kde je voda cennější než nafta. Ale studie dokázaly, že se doprava ledovců hospodářsky vyplácí pouze do vzdálenosti západního pobřeží Austrálie.

ČISTÍM KOBERCE:
Shampoo & steam
Free estimate
& deodorizing
1 SQ Foot 16-20¢
Love seat \$20
Chair \$10
Volejte CHRIS
863 - 4113
Cicero

NINA SVOBODOVÁ

U Božího oka

(Pokračování z min. čísla)

Dívčin hlas zvučí světnicí. Plný, velmi lahodný a lehce, lehounce vyčítavý. Neboť za hezkou Marií Zemanovou z martinovské rychty brousí ze sousední obce Jestřabiny vdovec. Sice zámožný sedlák ze svobodnického rodu, dosti mladý a velmi pohledný, ale hezká zpěvačka o vdovce nestojí. Jí se líbí Antoš Merta ze statku při silnici, tam, kde mají ve výklenku nad okny sošku svatého Václava ve zbroji. Merta je hoch krásně urostlý, povahou spíš vážný, ne žádný morous, ale také ani zdaleka taková veselá kopa jako Vincek Michalů nebo Lojzek Sehnalů. Antoš je nejstarší syn ze statku ne zrovna největšího, ale přece jen pěkného a též svobodnického. Sice teprve v prvním koleně, z roboty se vykoupil až jeho otec, nynější hospodář, ale rodina i statek se již počítají k stavu svobodných sedláků.

Panímáma rychtářka by proti známosti nebyla, to jí je vidět na očích, zato však rychtář Zeman hledí na věc trochu odmítavě. Ne tak z hmotných důvodů, jako pro ten rod. Petr Zeman je člověk ušlechtilý, štedrý a velkorysý - ale v rodových otázkách je s ním těžké pořízení. Zakládá si na svém původu, na řadě předků, delší než jakou se může vykázat i nejeden příslušník šlechtického stavu, a lpí přímo vášnivě na staleté svobodě svého rodu, prokázané pergameny, zápisy a rodinnou kronikou. A proto hledí na dceřinu lásku okem trochu chladným. Tak chladným, že by viděl raději v domě toho vdovce z Jestřabiny, ten pochází totiž z podobné selské šlechty jako Zemanové, než mladého „Antoška od Václavů“, jak se Mertovu statku v obci říká.

Tereza to vidí a umínuje si, že musí s rychtářem před odjezdem ještě důkladně pohovořit. Maryška se jí líbí a Tereza by jí ráda prokázala nějakou laskavost.

A dny tak krásně ubíhají v kraji, který jako by celý odpočíval pod ochranným pláštěm Matky boží, tolik uctívané nejen ve Sloupu, v Tuřanech a ve Vranově, ale v každé dědině západomoravského kraje. Třebáže listopadový vítr fouká od Chlumů, od Bukovice i od Paseky, je letos listopad tak mírný, že lidé mohou pracovat v polích bez kabátů, a Tereze se zdá, že dosud nikdy v tomto čase nebylo na světě tak krásně jako letos.

Probíhá křížem krážem celý kraj, vlnité stezky, jež se vinou do vrchu k Chlumům či nad zahrádeckým potokem do lesa ke dvěma sosnám, odkud je vidět nejen na zámeckou věž, ale i na starou část zámku, vystavěnou za doby pana Albrechta. Nebo běží opět na druhou stranu, k smutnému mlýnu selkovskému, kde se člověku zdá, jako by se čas náhle zastavil, znehybněl a tvrdou tíhou padal na hlavu i srdce. Jiná krásná cesta vede opět do luk, které stoupají stále výš, až k strání, korunované na vrcholu několika krásnými, hedvábnými modřínky. Zde na těch stezkách, nad nimiž se po ránu trhají mlhy, že visí na keřích, podobné útržkům šedavých vdovských závojų, má Tereza dost pokdy, aby se rozpomněla na události posledních dnů, které způsobily, že se na čas octla na martinovské rychtě.

Nebylo to samozřejmě jen proto, že by byla bledla a hubla tak, aby jí bylo třeba posílat s takovým spěchem na venek. Tereza ví, že vlastně celý ten pokřik a všechen ten hluk v domě byl dílem Žofiným. Že stará, věrná hospodyně promluvila mezi čtyřma očima s doktorem Jahnem, protože jen na jeho přímý rozkaz bylo možno dostat Terezu tak rychle z Prahy.

Skvělá, nenahraditelná Žofie! Seznámila se s Františkou Hodanovou, dověděla se o otci jejího synka a svým rázným zásahem uchránila Terezu před pohromou, která se na ni chystala. Žofie ji zbavila nežádoucího zasnoubení s Filipem a vzdálila ji z Prahy hned v prvních dnech po onom památném jednání v krámě „U zlatého hada“. Stála po Terezině boku samojediná, protože Lenka držela věrně s panímaminkou, Jan Skála se o ženské záležitosti nikdy nestaral, Růžena, jediná přítelkyně, s níž Tereza mluvívala důvěrněji, pronesla sice ně-

kolik ostrých slov na adresu nevídaného ženicha, ale - sama provdána z vůle rodičů - neměla pro Terezu než slova účasti, sice upřímné, ale trpké a ponuré. Jediný pantáta by byl mohl říci rozhodné slovo, ale toho sužovala již od léta dna v kloubech i stará rána v prsou tak, že Tereza neměla srdce, aby mu přitěžovala svým vlastním břemenem.

A tak nebýt Žofie, byla by Tereza určitě již vězela v ohlávce, kterou na ni panímáma s Filipem chystali. Zlatá Žofie, to ona svého miláčka ušetřila všech mračen, přeháněk a třeba i bouří, které se snesou nad domem „U Božího oka“ po Langweilerově kvapném odjezdu do Lince. Tereza nepochybovala, že se panímáma dříve či později stejně dozví o Filipovi pravdu, netoužila však po tom, aby byla té chvíli osobně přítomna.

To raději běhá křížem krážem po martinovském okolí, navštívuje blízké vesnice se starými kostelíky, některé z nich se dokonce chlubí, že na místě, kde nyní stojí chrám svatého Jana Křtitele, svatého Jiří nebo svaté Kateřiny, stával kdysi prastarý kostelík, který zde byl založen již v časech cyrilometodějských.

Nabízela sice po příjezdu panímámě i Maryšce pomoc při hospodářství, ale panímáma jí jednou provždy poděkovala, Tereza přece přijela do Martinova, aby se zotavila a nikoli, aby pracovala, práce bude mít v Praze nadbytek, tady v podhoří ať raději chodí po zdravém vzduchu.

Tereze tedy nezbylo nic jiného než poslechnout a ta poslušnost jí není nikterak proti mysli. Chodí krajem, vychutnává rozkoš z procházek vlastně poprvé v životě.

Na těch cestách jí bývá nejlepším společníkem malý Pavlík. Jakmile mu dovoli škola, již běží za Terezou, doprovází ji a ukazuje, co je v okolí pamětihodného. Studánka s vodou, která hojí nemoci v očích, to zná Pavlík od babičky Zemanové, která teď bývá u tety v Bořicích, ta si pokaždé na jaře a na podzim vymývá oči vodou z té studánky a dodneška dobře vidí, ačkoli má již vlasy jako ze sněhu. Boží muka, na jejichž podstavci je vytesán obraz slunce a to slunce je tady na památku po jednom úředníku na martinovském panství, který se jmenoval pan Jakub Slunce. Pavel zná i pověst o Spasiteli, který se po třikráte odvrátil od silnice tváří do polí, protože v hustých lesích za silnicí se zdržovali lupiči, kteří sužovali celý kraj. Teprve když vrchnost i sedláci z Martinova a z okolí se na lupiče vypravili, rozeznali je a pochytili, obrátil se Spasitel zase k původnímu místu, kde až dosud stojí jeho socha.

Pavlík vypravuje a vypravuje, z ničeho nic však řekne vážně: „Já toho ještě mnoho nevím, ale já se budu učit, paní teto. V latinských školách. Hodně učit.“

Tereza se vlídně usměje: „Tak ty chceš do latinských škol, Pavle? Ale to bys musil z domova, hochu, od maminky, od pantáty, pryč z Martinova. To by se ti brzo zastesklo.“

Pavel se zastaví. Dětské oči se vznosou k Terezině tváři. „Bude se mi stýskat, to já vím, paní teto. Ale když chci být lékařem, tak nesmím zůstat doma. To musím do škol, do Brna, do Prahy a třeba taky do Vídně.“

Tereza by se k dítěti nejraději shýbla, vzala je do náručí a řekla mu, že do těch latinských škol nebude musit do Brna, že si pak pro něj dojede a vezme ho do Prahy k „Božímu oku“. Tam nebude Pavlíkovi smutno, tam bude mít kamarády, Vašíka a Terezku, a když bude jednou u Božího oka, pak nebude o něho musit mít starost ani pantáta, ani panímáma.

Již již se shýbá, aby vzala hochu do náruče, ale oči dítěte ji zarazí. Tereza si uvědomuje, že v této chvíli nesmí vzít to dítě do náruče tak, jako je zvyklá brát svého malého synovce a neteř, neboť by je tím projevem lásky mohla zranit do krve a uzavřít si na dlouho cestu k tomuto srdci. A mladá žena podá chlapci ruku. Pevně a upřímně, jako ji podává těm „velkým“, dospělým lidem z rychty.

„Dobře, Pavle, uče se a pracuj, a dá-li Pán Bůh, budeš jednou opravdu lékařem. A budeš léčit také u nás v Praze u „Božího oka“.“

Hoch se hrdě chopí podávané ruky. A všecek šťasten a významně, slibuje „paní tetě“, že bude lékařem, velikým lékařem, který se vyzná v každé nemoci a v každé ráně. Teď mu však paní teta musí vypravovat o Praze, o té skále, co z ní skočil Horymír na koni do Vltavy, o stříbrném svatém Janu a hlavně o svatém Václavu a o všech českých kráľích.

Tereza tedy vypravuje po cestě po silnici i po cestě městec-

kem a pokračuje ve vyprávění ještě na rychtě, ve velké světnici. Pavlík visí na její tváři a ukládá si její slova do duše, jako by to byly nejvzácnější drahokamy.

S „paní tetou“ opravdu zavítal do martinovské rychty kus světa. Velikého, vzdáleného a barevného. Přece však se ten krásný čas chyli ke konci, okolo dvacátého listopadu musí Tereza již sbalit vak a vyhledat příležitost, se kterou by se dostala do Prahy. Dvacátého pátého listopadu, na svatou Kateřinu, slaví se v Praze v chrámu Páně Nejsvětější Trojice v Podskalí stříbrná svatba manželů Danešových a k takové slavnosti nemůže přijet nejstarší dcera na poslední hodinu.

Mládež na rychtě dělá zklamané obličej, těšili se všichni, že s nimi Tereza pobude ještě přes „Cecilku“, martinovští mládenci se těšili, jak si s pannou z Prahy o „Cecilce“ skočí. Tereza se však nedala zdržet a pantáta rychtář se nabídl, že ji sám doveze až do Litomyšle k dostavníku. Tím si podstatně zkrátí cestu. Jak to uslyšeli Maryška a Jan, již se nedali udržet a hnali na Terezu útokem, že musí ještě přes neděli zůstat a na cecilské zábavě si zatančit, těší se na to celý Martinov a tedy nesmí odříci.

Tereza se ohlíží po rychtáři. Je samozřejmé, že se musí dostat do Prahy včas, ale kdyby přece bylo možno, aby ten čas vyšetřila, pak velice ráda vyhoví martinovským přátelům a půjde s nimi na cecilskou zábavu.

Petr Zeman vyjme z úst dýmku „višňovku“ a přisvědčí, jen aby Tereza ještě přes neděli zůstala, stačí, když vyjedou v pondělí ráno, ti mladí větropláši by stejně nedali pokoj, ať je tedy po jejich a ať se panenka z Prahy proskočí jednou také o venkovské muzice. Tereza tedy ráda zůstává a v neděli odpoledne chutě kráčí s rychtářovou rodinou přes náměstí, aby v pěkně klenutém sále šenkovního domu „U červené orlice“ si při cecilské muzice vesele skočila s mladou martinovskou chasou.

A hned ji bere jeden hoch po druhém do kola, první - jak se sluší - jí vyvze domácí synek z rychty, Jan Zeman, pak hned zpěvák, vypravěč a veselá kopa Vincek Michalů a potom pořádkem všichni svobodní hoši z Martinova. A nejen oni, ale i myslivečtí mládenci z obory i z myslivny bukovické a svěslavské, štolba ze zámku, černoooký Maďar pan Koloman, který navzdory panující módě nosí hustý knír smolně černé barvy. Nejvíce ze všech provádí však Terezu pan Jindřich Zvěřina, nově jmenovaný správce na dvoře v Dubinách, hezký mladý muž, postavy sice jen prostřední, ale pěkné, od letního slunce do hněda opálené tváře, z níž vesele hledí do světa dvojice bystrých očí temně modré barvy.

Správce je dosud svobodný, dostal se na dubinský dvorec teprve letos na jaře, domácnost mu vede maminka, vdova po bývalém hraběcím lesním, paní vysoká a statná, zachází s puškou právě tak dobře jako kterýkoli z lesníků. Správce sám je v postavě menší než jeho matka a také i menší než Tereza, a uštěpačné jazyky o něm vtípkují, že robotníci a chasa na Dubinách si z jednoho slova staré paní Rosalie Zvěřinové dělají dvakrát tolik než z deseti slov mladého správce.

(Pokračování příště)

Komunističtí vládcí hrají svou roli věrně podle příkazů Moskvy

Katolický týdeník „National Catholic Register“, vycházející v Los Angeles, v poslední době už třikrát přinesl interview svého dopisovatele s některou význačnou nekomunistickou osobností v ČSSR. Dne 4. září přinesl interview s 61letým Ladislavem Hajdánkem, signatářem Charty 77, význačným členem československé církve, který za „Pražského jara“ založil „Společnost pro lidská práva“ a „Ekumenické hnutí intelektuálů a studentů“. Stal se také prvním ne-marxistickým profesorem filosofie na Filosofickém ústavu Československé akademie věd. V roce 1972 však byl této funkce zbaven a tehdy strávil 9 měsíců ve vězení. Dvakrát byl také mluvčím Charty 77 a nyní pracuje jako účetní.

Zde překládáme jednu malou ukázkou z tohoto interview.

◆◆◆

Otázka: Jsou nějaké náznaky toho, že nové vedení Miloše Jakeše, který v prosinci minulého roku nastoupil po Husákovi, pomýšlí na možné změny ve vedení země?

Hajdánek: Ohodnotit samotného Jakeše není snadné. Doposud ho ve skutečnosti neznáme. Ostatně neznáme nikoho v politickém vedení, dokud nedosáhne nejvyšších funkcí a nezahájí nějaké nové „iniciativy“. Tohle byl například případ Chruščova v SSSR. Původně však Stalina kritisoval. Proto musíme počkat. Nám se Jakeš zdá být jen někým, kdo se pouze přizpůsobí dané situaci. Doposud neučinil nic zvláštního, a v blízké budoucnosti od něho neočekáváme žádné nové možnosti. Nemůžeme to však úplně vyloučit. Podle mého názoru Jakeš vtěluje jakýsi politický kompromis. Dosud neučinil žádná základní politická rozhodnutí; budou-li však provedeny další změny ve vlád-

ním personálu, pak možná by zde u nás mohlo dojít k něčemu srovnatelnému s nynějšími událostmi v SSSR.

Otázka: Od Gorbačovovy návštěvy v Praze v dubnu 1987 existovaly spekulace o silné neshodě mezi sovětským a československým vedením. Způsobuje snad to nějaký dodatečný nátlak na provedení změn?

Hajdánek: Nemohu si představit, že by Gorbačov považoval Jakeše za svého člověka. Nemá však žádný důvod k tomu, aby si ještě více zkomplikoval svou situaci v SSSR. Sám má více než dost problémů, s nimiž se musí zabývat, jak ve své otcině, tak i v jiných zemích. V Československu v přítomnosti neexistují žádné „zvláštní“ těžkosti, srovnatelné s těmi, které existují v Maďarsku a v Polsku. Proč by si tedy chtěl ještě způsobovat další těžkosti v Československu? Má dost času k tomu, aby si dělal starosti s prováděním změn mezi dotýcnými osobami.

Vývoj událostí v SSSR však už měl i u nás jakýsi účinek. V minulosti podpora pro čs. politické zřízení přicházela pouze z Moskvy a nikoliv od nějaké podstatné součásti naší společnosti. V posledních dvou letech však naši vládcí viděli, že jejich základna v Moskvě se zmenšuje, a toto u nich způsobilo větší nejistotu. Tato jejich nejistota je kladným činitelem v našem kulturním vývoji.

Tato malá ukázkou vyvolává dvě myšlenky. Na prvním místě je nutno uznat, že interviewované čs. nekomunistické osobnosti musejí být svrchovaně opatrné v tom, co řeknou, a nemohou toho říci mnoho. Jinak by se vystavovaly v nebezpečí, že jejich interview by asi bylo poslední. A za druhé je téměř všeobecným zjevem, že novináři ze Západu nevyhnutelně a bezděčně vnášejí do komunistické reality západní demokratický způsob myšlení a nazírání na politický

život. Předpokládají například u komunistických vládců svobodu v rozhodování, podobnou jako předpokládají u demokratických vládců. Komunističtí vůdci, a toto zejména platí o vládcih satelitních zemí, musejí svou sobě propůjčenou a Moskvou nakomandovanou roli věrně hrát, podobně jako v divadle. O tom, jakou roli mají hrát, co mají činit, o tom rozhodují nejvyšší kruhy sovětské komunistické strany v Moskvě a nikdo jiný. V SSSR Chruščov a Brežněv měli každý svou roli, kterou se snažili hrát - (hrát je přesnější výraz než zastávat) - jak nejlépe dovedli; stejně i Gorbačov má sobě určenou roli, pro kterou byl vybrán kvůli svému zvláštnímu charakteru. U nás Dubček měl svou roli, určenou mu v Moskvě, a asi ani nevěděl, kam nakonec dospěje se svým „Pražským jarem“. Husák měl také svou roli, která mu byla nakázána a kterou on sám neurčoval, nýbrž pouze věrně hrál. Jakeš také bude mít svou roli, která mu bude postupně diktována z Moskvy. Sám tedy nebude určovat, do jaké míry a jakým způsobem budou v čs. realitě uplatněny reformy glasnosti a perestrojky. Bude nahrazen, uzná-li to Moskva za vhodné, aby bylo v politice náležitě zahráno divadlo, rozhodnuté vysokými moskevskými kruhy. V Maďarsku rovněž Imré Nagy měl svou roli, která byla zahrána velmi realisticky, Jánoš Kádár měl svou a Karoly Gósz rovněž má svou, nadiktovanou z Moskvy. Osobního toho v ní asi mnoho není. Moskevští specialisté vybírají ty osoby, o kterých se jim zdá, že svěřenou roli zahrají nejlépe. Svoboda samotných satelitních vládců je velmi omezená. Po Stalinovi toto asi platí i o samotných sovětských vládcih. Západní novináři si také už dobře všimli například toho, že Gorbačov při interviewech odpovídá na nečekané otázky, na které musí odpovědět, někdy velmi neobratně, koktavě, jeho líbezný úsměv zmizí a pak mluví tak, jako by glasnost neexistovala.

Tento způsob politiky a vládnutí uvnitř komunismu dobře postřehl a vystihl kdysi francouzský existencialistický filosof Jean Paul Sartre ve své hře „Les Mains Sales - Špinavé ruce“.

Na veřejnosti je tento teatrální aspekt komunistické politiky málo známý. Obyčejní smrtelníci posuzují totiž komunistické vládcí stejně jako posuzují vládcí demokratických zemí, což bylo zvláště od konce 2. světové války velmi na celému Západu.

ANNOUNCE
New Evening
Prices!

Klas
RESTAURANT & LOUNGE

5734 W. Cermak Rd., Cicero

MONDAY THRU THURSDAY
DINNER AT LUNCH PRICES!

- Juicy Pork • Crispy Duck
- Tender Breaded Pork
- Golden Chicken • Beef
- Dishes • American Favorites
- Seafood

SENIOR CITIZENS SPECIALS
Homecooked LUNCHES
\$4.20 TILL 4:30 P.M.
Sundays
10% OFF TOTAL BILL

For Daily Specials and Reservations
652-0795

Complete With Dessert and All The Trimmings
For Approximately **\$4.50**

FAMILY PRACTICE CENTER

JAN TURON, M.D.
Family Physician

8905 W. Burlington, Brookfield, IL 60513

Ordinační hodiny:
Pondělí 9:00 a.m. - 9:00 p.m.
Úterý 1:00 p.m. - 9:00 p.m.
Středa 9:00 a.m. - 1:00 p.m.
Čtvrtek 9:00 a.m. - 9:00 p.m.
Pátek 9:00 a.m. - 3:00 p.m.

ANSWERING SERVICE
24 HOURS
☎ 387-7000

VOICE OF THE NATION

REFLECTIONS AND PERSPECTIVES:

Czechoslovaks after Forty Years in Exile

By Jan Filipek, Foreword by Dr. Jiří Neheřvajs, President of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, Palm Springs Publishing, 1988, pp. 228, \$16.50

Reviewed by Dr. Frank Meissner, 8323 Still Spring Court, Bethesda, MD 20817.

In this remarkable little book of vignettes Jan Filipek - a successful motel operator in Palm Springs (CA), ex-agrobusiness executive in pre-1948 Czechoslovakia, and amateur political pundit - opens up a field of Czechoslovak history which has so far been subjected to benign neglect: What ever happened to the two waves of post-World War II exiles who left Czechoslovakia after the Communist takeover in February 1948 and the invasion of Czechoslovakia by Warsaw Pact Armies in August 1968?

I use the term benign neglect advisedly. As far as I know, nobody has systematically attempted to answer those questions. The most recent missed opportunity for tackling some of the issues, in light of the ongoing glasnost and perestroika, occurred at the 14th World Congress of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, held during September 15-18, 1988 near Washington, D.C. During the Congress a symposium was held on Czechs and Slovaks in America. Yet, of the 21 papers only one indirectly touched on the post-1948 immigration; it was basically a description of the purposes and functions of the Czechoslovak National Association of Canada. To more than 95 % of the speakers it never even occurred to address themselves to something as „recent” as the last 40 years of Czechoslovak Exile. Filipek is therefore a pioneer.

The book consists of 14 chapters with titles that are remarkably non-descript of the content. Yet, essentially new subject matters pop up in several parts of the book.

In Chapter 5 Filipek tells how, after the 1948 Communist power-grab, many non-Communist Cabinet officers and

members of the legislature became refugees. For years they worked for such organizations as Radio Free Europe, Deutsche Welle, Voice of America, CIA, US Information Service. They made nostalgic „return politics” in the Czechoslovak National Council. The 5 „democratic” parties-in-exile (Agrarian/Republicans, Social Democrats, Freedom, National Socialists, and People/Catholics) gradually grew more and more irrelevant. By the late 1980s only a few of those dreamers remained alive. There was no youth to take over. In a few years those Dinosaurs, as Filipek calls them, will be extinct.

The emigration following the 1968 Prague Spring was completely different. Only one was a cabinet member: Ota Šik, Dubček's perestroika economist, who became Professor of Business Administration at St. Gallen in Switzerland.

The other „disgraced” ministers and parliamentarians „were generally not the kinds of people who chose to leave the country despite (the invasion) by the Soviets, an occupation which, in a somewhat subdued and not very visible manner, continues today and is likely to last indefinitely”. The 1968 wave of refugees did include high level intellectuals and professionals, quite a few of whom had, at one time or another, been members of the Communist Party or at least sympathetic to it (p.60). The majority of them left in search of economic betterment in the West. Most of them succeeded remarkably well to market their skills in business as well as in academia. The resulting brain drain was costly to Czechoslovakia.

Those, who stayed behind suffered demotions, loss of job, jail, discrimination, i.e. massive violations of their human rights. The underutilization of their skills was another loss of pre-

cious human resources the post-Dubček regime inflicted upon the „normalized” country.

In chapters 8 and 9 the author describes the Soviet type Czechoslovak citizen created by the neo-Stalinist regime. He reviews, in gory detail, how in post-1968 Czechoslovakia, where living standards were still relatively high, social aspirations have been channeled into private life and the functioning of the grey or parallel economy (melouch). Every weekend provides a demonstration of the alienation of the masses from the regime. Czechs and Slovaks then desert cities in droves heading for their cottages (chata) in the countryside. There they can isolate themselves from the grim realities of the socialist paradise. In the meantime their homeland, once considered one of the world's ten leading industrialist countries, has fallen into such disrepair that it no longer is able to compete in Western export markets. It is this deep malaise, which prompted Václav Havel, the leading Czechoslovak underground playwright, to baptise the August 21, 1968 invasion of Czechoslovakia as „a veritable national catastrophe.... (and) the moral, spiritual, social, political, economic, cultural and ecological destruction of the country.”

1) Zdeněk Urbánek, a well-known writer, who was one of the original signers of Charter 77, the human rights document, puts the dilemma this way: „People in the West think that repression is a matter of bloodshed or going to jail. But it's more complicated than that. You die alive here. In these (post-1968) conditions, it needs almost a heroic endeavor to stay true to yourself and keep freedom alive in your mind.”

2) The Prague Spring of 1968 was evidently a courageous attempt at preventing the socialist economic system from failing.

The Russian invasion brought an end to this „premature” glasnost and perestroika.

Gorbachov's ongoing program of restructuring the Soviet economy also originated in the economic decline perceived by the Communist elite. And as Dubček's 1968 attempts at liberalising the economic system, the Soviet Russia follow-up inevitably leads to demands for political reform. The Soviet Politbyro is not ready for that as yet. And the Czechoslovak Stalinist have taken a wait-and-see attitude.

In summing up, Filipek then raises questions about what the exile could conceivably do. He concludes that 40 years after the Communist take over: a) the West remains an attractive diaspora for Czechs and Slovaks who come since 1948; b) the bulk of those refugees do no longer consider themselves to be in exile, and do not plan to return to even a „liberated” Czechoslovakia; and c) they can remain effective spokes-persons for and bearers of Czechoslovak heritage even when permanently settled in their new homelands.

Filipek suggests that the diaspora can do a great deal, which would be consistent with the new US-USSR relationship that started to be formed in the Gorbachov-Reagan rapprochement. The first item on the

agenda is removal of Soviet troops from Czechoslovak soil, a lobbying effort which Czechoslovak exiles are already actively engaged in. The second item is a recycling of an ancient dream of a Central European Federation, which could serve as a modern bridge connecting the European Economic Community (EEC) and the Soviet Union. The year 2000 is set as a target date for this broadening of the Warsaw Pact Bloc of Communist satellites. Filipek: a) urges the emigres to explore that option, starting with a rapprochement of exiled Czechoslovaks and Poles, and b) suggests that the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, whose President wrote the Preface to the book, should promptly reach out to its Polish counterpart organizations. I found that to be far the most stimulating part of Reflections and Perspectives. This is because it tickles my unorthodox imagination. I also hope that in his next book Filipek will put some meat on the skeleton of an action agenda for the Czechoslovak Exile, which he so well sketches out in this little book.

1) Quoted by Michael Dobbs, The Czech's Long Dissent, Washington Post, August 21, 1988, Cl.
2) Quoted by M. Dobbs, op. cit.

Take stock in America.

PŘEKLÁDÁM
z češtiny a slovenštiny legální osobní a školní doklady, které mohou zároveň notářsky ověřit a potvrdit.
Piště na adresu:
I. O. KOVÁŘ
P. O. Box 176
Riverside, IL. 60546
nebo volejte:
☎ (312) - 442 - 7115

Our 105th Year

SECOND FEDERAL SAVINGS

Member of Federal Home Loan Bank System

Road 12 & Grand Ave.
FOX LAKE, ILL. 60020
☎ 587-6311

INSURED SAVINGS
—up to \$100,000.00—
by Federal Savings and Loan Insurance Corp.

A FRIENDLY SAVINGS INSTITUTION SERVING A GREAT COMMUNITY

SAVING IS CONVENIENT HERE!

Every feature of our association is designed with safety, increased earnings and convenience for you in mind.

For your convenience:
— a Save-by-Mail plan,
— easy-to-serve-you office facilities,
— fast service,
— free parking.
Come in.
Satisfying friendly service.

CORNER
26TH & PULASKI
CHICAGO, ILLINOIS 60623
PHONE: 277-8500

7315 W. 25TH ST.
N. RIVERSIDE, ILL. 60546
PHONE: 442-5700